

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Tukaj je več številk in velja s poštnino vred lu v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, poi leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Narodna in Jugoslavija 32 K. — Narodna se pošilja na Upravnivo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopolnila do odpovedi. — Udej "Katoličkega liskovnega društva" dobivajo lat brez posebne naravnine. — Posamezni listi stanejo, ki so obsegajo 4 strani 40 vin, na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Korotka cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vratajo. — Upravnivo: Korotka cesta štev. 3, sprejetna naravnina, inserirata in reklamiraju. Na besedate se plačuje od enostopne petinaste za enkrat K 1:20. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku "Mala raznjava" stane beseda 50 vin. — Izsereti se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprtje reklamacije so poštne preste.

Komunisti in socijalisti pogoreli.

V Nemški Avstriji so bile 18. oktobra volitve v državni zbor, pri katerih je bilo izvoljenih 160 poslancev. Komunisti niso dobili niti enega poslanca. Se lansko leto so hoteli s pomočjo ogrskih komunistov upeljati v Avstriji komunistično republiko, upeljali pa so jo tako, da jim je vse avstrijsko ljudstvo, ki ga je šest milijonov, z gnušom obrnilo hrbet. V vsem dvamilijonskem mestu Dunaju, kjer se vendar nabere precej dvomljivih ljudi, so dobili samo 14 ti-soč glasov. Vseh skupaj pa niso spravili niti 15 ti-soč glasov skupaj. Komunisti so silno pobiti, saj celo njihovi lastni pristaši niso vsi glasovali za komunistično stranko. Dobili so namreč pri volitvah manj glasov, kakor imajo v svojih organizacijah članov.

Ravnotako so socijalni demokratje izgubili pri volitvah 7 poslancev. Med 160 poslanci jih imajo socijalni demokratje samo 62. Po razpadu Avstrije so oni prevzeli vlado. Mnogi so tedaj volili socijaliste zato, ker so najbolj kričali zoper tiste, ki so bili krvivi vojske in oblubljali, da bodo ozdravili vse rane,

ki jih je zasekala vojska. Teh oblub pa niso uresničili, državno gospodarstvo je šlo navzdol. To se je posebno jasno videlo na Dunaju, kjer so prevzeli dobro gospodarstvo, pa so sčasoma popolnoma zavozili. Delavstvo so sicer ščivali, a zadovoljili ga niso, kapitalističnega verižništva in draginje niso omejili. Na Dunaju je rastlo bogastvo Judov, verižnikov in navijalcev cen, delavstvo pa je stradalo. Ljudstvo je na lastni koži občutilo, kaka so tista nebesa, ki so mu leta in leta oblubljali socijalni demokratje, pa jih zdaj, ko so na vladu, ljudstvu ne morejo dati!

Pri nas hočejo komunisti in socijalni demokratje zvabiti zlasti naše kmetsko ljudstvo, da voli z njihovo stranko. Nemška Avstrija nas uči! Pa tudi v Jugoslaviji smo videli, da socijalistični voditelji znaajo napraviti nebesa sicer sebi (Kristan miljonar, Karač nekdanji čevljarski mojster ravnotako), ljudstvo pa pozna samo tedaj, kadar ga je treba našuntati, sicer pa je pustijo stradati, kakor njihovi nemški tovariši v Avstriji.

Proč z vero v Samostojno!

Zakaj se je splošno pojavila pri nas Samostojna? Rekli so, da zato, ker še ni bilo nobene stranke, ki bi res zastopala kmetske koriste. Liberalna stranka, se rekli, je stranka mestne gospode. Tudi Slovenska ljudska stranka ali Slovenska kmetska zveza jim ni bila po volji, češ, da je ne vodijo kmetje, ampak duhovniki. Pe njihovem nazoru bi imele pravico do obstanka le socijalnodemokratska stranka, ki je stranka tovarniškega delavstva, in pa njihova, Kmetijska stranka, ali bolje: Poljedelska stranka. Silno hudi se bili na liberalce in klerikalce, advokate in duhovnike. Kmete so učili tako-le: "S tem, da podpiraš gospodske politične stranke, daješ sam gospodi bič v roke, s katerim te tepe."

Program Samostojne pa obsega toliko usodnih zmot in ta stranka je storila takoj od začetka toliko težkih napak, da je bila že tedaj zapisana razpadu.

Prva zmota je ta, da nima smisla za kulturna in politična vprašanja, ampak se dela, kakor da bi se v državnem zboru govorilo le o gospodarstvu. Njen program bi bil morda dober za Kmetsko zbornico, a ne pa za naš državni zbor. Njeni voditelji bi morda bili za Kmetijsko družbo, ne pa za parlament. S tem, da je kmetia postavila drugim stanovom v nasprotje, je dala najnevarnejše orožje v roke socijalnim demokratom, pahnila od sebe obrtnike, trgovce, vse izobražence in v doglednem času tudi vse tiste, ki nima posestev.

Drugič: Samostojna je rekla, da bodo žulji pogoj za sprejem. Pozneje je sprejela tudi takozvane strokovnjake. Njej je torej vseeno, ali si bil poprej preganjani Slovenec ali neznačajen nemškutar, ali si veren ali neveren, če le praviš, da si kmet ali kmetijski strokovnjak, pa si dober za vodilna mesta. Ta-

ko se ji je pridružila čudna zmes: liberalci, na Kranjskem Šusterščijanci, na Stajerskem nemčurji, povsod pa dosti tistih, ki so na duši trpeli škodo radi vojske. Ni gledala na to, ali je kdo značajen, ali je mož-poštenjak, na katerega bi kmet lahko zaupal, in ni gledala na to, ali je sposoben za delo, ki mu ga izroča.

Tretjič: Hotela je baje odpraviti prepri med kmeti. A zakaj je potem nastopala bolj s palico kot z besedo?

Cetrtič: Naravnost vnebovpijočo krivico pa dela Samostojna ves čas slovenski duhovščini. Zmerja jo z inkvizitorji, jezuiti; posmehljivo pravi: gospoda v talarju; duhovščina da je kmeta trdo v pesteh držala, da je na njegove stroške samo dobro živel in ga najgrše zlorabljal. Kakšne krivice so to! Kje je pa vendar tisto bogastvo duhovnikov? Prodajte najrevnejšo bajto in kar spada k njej, pa boste videli, da ima bajtar, kaj šele kmet, toliko lastnega, kakor župnik! In kateri duhovniki, ki so bili naši politiki, se oskodovali kmeta? Morda Žičkar, Gregorec, Krek, Korošec, Hohnjec, Smodej? Na eni strani pravite, da kaj bi se mošal duhovnik v politiko, na drugi strani pa jim očitate, da ne storijo dovolj. Ljudje božji, pozejte, kdaj vam bo prav?

Med tem pa, ko so pravili članom Kmetske zv., da so backi, ki se dajo voditi za nos; so na drugi vedno želeli, da bi jih duhovniki podpirali. Med tem, ko bi morali svojo pozornost obrniti proti socijalnim demokratom, so pa le preganjali Kmetsko zvezo. Med tem, ko so duhovnike surovo napadali, jih pa že spet vabijo: „Tudi vi, duševni delavec, učitelji in duhovniki, se nam pridružite! Ne ovirajte nas, ampak pomagajte nam! Naša sreča – vaša sreča!“ Ce boste vi nas spoštovali, bomo tudi mi vas. Ce nam boste pa nasprotovali, se bomo proti vam borili ter vseeno dosegli svoje namene.“ Tako piše „Kmetijski list“ dne 16. septembra t. l. Ubogi učitelji in zlasti duhovniki! Na eni strani pravijo, da hočejo biti samostojni, na drugi jih zopet kličejo!

Zeno besedilo: Samostojna je stranka brez načela, brez pravega, enotnega programa. Kruto se sedaj že pri prvih volitvah usoda maščuje nad njo. Za državni zbor ne more spraviti skupaj kandidatov. Ce

LISTER.

M. A.: Dva komunista.
(Preresnična povest).

Bila sta dva dečka. Jakec in Janecek. Jakec je bil šest let star in Janecek tudi.

Jakec je imel lep kos potice, tri svelte desetice in oster nožek. Janecek pa nič.

Tedaj je rekel Janecek Jakcu: „Jakec, če bi jaz imel toliko potice, tri desetice in nožek, veš, ti pa nič, veš, čisto gotovo, jaz bi dal tebi toliko potice, dve desetice, pa še nož bi ti dal, če bi me prosil.“

Jakec Janecek ni nič slišal.

Janecek je povedal Jakec Še enkrat in še bolj glasno, kaj bi mu dal, če bi imel.

Jakec pa je le tiho bil. Potem je pa dejal v žep desetice in nož in je na vso moč bežal domov.

Potem sta Jakec in Janecek jedla kruh in žganje in zelje in krompir in pila vodo, včasih tudi vino veliko let.

Potem sta bila velika Jaka in Janez.

Ko je minila vojska, sta korakala po cesti dva možaka. Bila sta Jaka in Janez in šla sta s komunističnega shoda domov.

Tedaj je rekel Jaka Janezu: „Janez, če bi ti imel dve kočiji, in jaz nobene, ali bi mi eno dal?“ — „Zakaj ne, saj bi se sam lahko v drugi vozil!“

„Janez, in če bi ti imel dva konja, jaz pa nobenega, ali bi enega meni dal?“ — „Seveda, saj bi eden še meni ostal, da se vozim z njim!“

Jaka je vprašal tretjič: „Janez, pa če bi ti imel dva prašiča, jaz pa nobenega, ali bi dal meni enega?“

Janez ni imel kočije ne konja, prašiča pa je res imel dva in Jaka nobenega.

Zato Janez zdaj ni ničesar več odgovoril. In Jaka prašiča ni dobil, in ga od komunistov ne bo nikdar. Pa tudi druge reči ne. —

Koga naj poslušamo? Tiste in ljudi, ki le strasti podžigajo, ali pa tistega, ki je rekel: „Dajte, in se vam bo dalo! Blagor usmiljenim!“

Vojaške razmere v Srbiji se boljšajo.

Od slovenskega vojaka v Knaževcu smo prejeli pismo, ki spričuje, da so se vojaške razmere v Srbiji že zboljšale in da trdemu postopanju z našimi vojaki ni toliko kriva vojaška uprava, ampak bolj posamezni oficirji. Med drugim piše: „Našim fantom se razmeroma dobro godi, izgledajo boljše kot so prišli od doma, o kakem slabem ravnanju, kakor se je gojilo v Zaječarju, ni tukaj gorova in tudi nisem opazil, kar sem tukaj. Komandan je Hrvat, drugi častniki večinoma vse „prečani“ (tostran Save). Zelezna disciplina, ki vlada tu, vpliva dobro. Surovost in breznačajnost, ki se je lansko leto opazovala pri marsikaterih vojakih v Mariboru, te ni tukaj, tudi še ni bil nobeden kaznovan zaradi kakega disciplinarnega prestopka. Seveda ni vsega, kar bi po srbskih predpisih moralno biti, pa vojaška uprava dela za poboljšanje razmer, počasi; pomisliti se mora, da so bile v vojnem času vse vojašnice od Bulgarov opustlene. Dogodki, o katerih poročajo iz Zaječarja so sicer neresnični, pa naj se smatrajo kot nedostatnosti posameznih vojaških nerodnežev. Kjer vlada v vojaštvu disciplina, posebno v sedanjem času, je vojaštvu državi opora, drugače pa naravnost nevarno. V drugem oziru moram omeniti o vojaški upravi, da dela zelo nerodno in staroversko, piše veliko, spravlja akte v arhive, napravi malo in končno ni nobenega uspeha ali pa zaspri. Ce mora človek v kaki zadavi pričakovati kakre rešitve, recimo od armijske oblasti: predno prehodi svojo službeno pot prek polka, divi-

zijska oblasti do armijske oblasti, je mogoče računati v dveh mesecih. — Glede časopisov: Izkazalo se je, da so res nekateri komandirji prepovedali vojakom čitati in dobaviti slovenske časopise. Naš major Je odločno rekel, da je taka prepoved samovoljna in nikjer utemeljena in tudi v vojaškem „Pravilu službe“ ne stoji nikjer o kaki prepovedi čitanja časopisov. Mislim, da so merodajni faktorji v vojaških zadevah storili potrebne korake, kajti vidi se, da veje povsem drugi veter.

O proporcii.

V starji Avstriji se je za državnozborske volitve država razdelila v več manjših volilnih okrajev, ki so si izvolili vsak svojega poslanca. Tako je bila Spodnještajerska leta 1911 razdeljena v 7 volilnih okrajev (Maribor levi breg, Maribor desni breg, Ptuj, Kozje, Celje, Brežice, Slovenjgradec). V vsakem okraju je bil izvoljen samo eden poslane in sicer tisti, ki je dobil v svojem okraju več kot polovico ali vsaj največ oddanih veljavnih glasov. Na ta način je bilo leta 1911 na Spodnještajerskem za državni zbor izvoljenih vseh 7 kandidatov Kmetske zveze, kar so kandidatje Kmetske zveze dobili vsak v svojem okraju nad polovico glasov. Tako se vršijo še zdaj volitve pri kmetijskih podružnicah.

Bodoče volitve 28. novembra pa se ne bodo vršile več tako, ampak po proporcii. Pri proporcenih volitvah se država razdeli v večje volilne okraje ali okrožja tako, da pride na vsak volilni okraj po več poslancev. N. pr. tvori pri nas cela Spodnještajerska s Prekmurjem in delom Koroške eno samo volilno okrožje, v katerem bo izvoljenih 21 poslancev. Pri proporcenih volitvah seveda tudi ne more nastopiti kak kandidat sam zase, kakor je bilo to prej mogoče, ampak pridejo v poštev le stranke. Stranke po stavljajo svoje kandidate. V našem štajersko-prekmur

b' hotela biti poštena, bi morala priznati svojim prišašem: stranka ne more več obstojati, pridružile se drugim strankam, ki bodo zastopale pošteno vaše krišti. A tega ne bo storila, ampak privzela in izposodila si še liberalne kandidate. V to gnilo stranko pa kmetov ne vleče, ampak le voditelje Samostojne.

"Kmetijski list" lahko mirno zasplo. Nadomestovala ga bo "Domovina", "Nova doba" itd. Saj nekateri že sedaj niso vedeli, kam naj dopisujejo. Eno leto je komaj stara ta nesrečna stranka, pa že zataji vse, kar je bila v začetku. Zdaj leže v liberalni žakelji, Jamnik, Spindler in Kukovec ga bodo zavezali.

Mi smo rekli že davno: glavni stranki bodočnosti sta Slovenska ljudska stranka in socijalno-demokratična stranka. Slednja je sicer vsaj na zunaj prijateljica nizkih slojev, a je prenapeta in kmetu zelo krvljena. Liberalna stranka je ostanek izza časa pred vojsko, trdrovratna, napuhnjeno-kapitalistična. Pri nas ji bo odklenkovalo sedaj po volitvah.

Slovenska ljudska stranka je stranka trezno mislečih. Ljub ji je vsak stan. Za poslance naj se volijo razumni možje iz vseh stanov. Kolikor le mogoče, naj so to ljudje, ki poznaajo ljudske težave.

Nikdar Slovenska ljudska stranka ni trdila, da kmet ni za poslanca. Pač pa, da ni vsak kmet za to, ampak le veren. Poglejmo v sedanji državni zbor! Slovenska ljudska stranka ima tam 16 poslancev —

med njimi je: 5 kmetov, 1 delavec, 3 duhovniki, 3 profesori, 2 sodnika, 1 bivši konzul in 1 zdravnik. Liberalci pa imajo tam 11 poslancev; nobeden ni kmet, nobeden delavec, nobeden obrtnik; vsi so odvetniki, ali pa uradniki. In vendar Samostojno srce vleče k njim!

Kaj bi dalje govorili! Samostojne kmetijske stranke je za enkrat konec in sicer za dolgo, če ne za vselej.

Eno je gotovo: edina stranka, ki ve, kaj hoče, namreč trajno blaginjo ljudstva in vseh stanov, je Slovenska ljudska stranka. Države in nazorji se izpreminjajo; v tem je sprememba in napredek. Večna pa so načela resnice in pravice. In teh ne moremo zamenjati kot staro oblike. Zato Slovenski ljudski stranki ni treba izpreminjati imen, ne zatajevati programa, kakor dela Samostojna in razne druge politične stranke.

Kake bodo izpadle volitve, še ne vemo. Naše ljudstvo je razburjeno, za vse dovezeno, a mišljenje med nami polovičarsko. Zato lahko, da dobijo pretirajoče stranke za sedaj še dosti glasov. Kolikor bolj pa bo ljudstvo združeno v Slovenski ljudski stranki, tudi bolj bo napredovalo. Ker edina ta stranka hoče pomagati do zmage načelom pravičnosti in ljubezni.

Posavčan.

Sklepi kmetov iz zelenega Pohorja.

Pri Sv. Lovrencu na Pohorju so se zbrali 17. t. m. najodličnejši naši možje zelenega Pohorja k skupnemu posvetovanju glede volitev. Ob tej priliki so zavzeli tudi stališče napram raznim kričnim dačam in kričnemu obremenjenju kmetijskega in delavskega ljudstva. Kmet prodaja svoje stvari tam, kjer ve, da jih bo najbolje prodal: pri gospodarskih zadrugah in kmetijskih društvih. Ravnotako kmet kupuje svoje potrebščine tam, kjer ga ne izkorisčajo in mu ne napravljajo cen po svoji volji. Zato naj naša država, agrarna država Jugoslavija, podpira naše zadruge in kmetijska društva, verižništvo mora pa zatirati in zatreći. Verižniki in židi so krivi vsega zla, ki tlači dandanes kmeta in delavca, zato proč z njimi!

Razpravljalci so tudi, kako obliko naj ima naša država. Zahtevajo avtonomijo dežel, posebno za Slovenijo. V samoupravi je naša rešitev, zato je temeljna zahteva kmetijskega stanu ravno samouprava. Beograd je prepočasen in preveč neodločen, kar smo lahko opazili v zadnjem času prav dobro. Vsa uboga Slovenija je še vse polna Nemcev, ki se tu šopirijo, in postavljajo, dasiravno brez dela, samo za na pot strpljivim Slovencem in ker jih Beograd hoče imeti, in jih rediti in jih noče zagnati tje, "kamor jih vleče srce." Koliko prostora in dela bi bilo tu na posesti teh nemških mogočnežev za naše begunce, prav posebno za uboge Korošce. Glede vere zahtevajo popolno enakopravnost katoliške veroizpovedi s pravoslavno in obsojajo čin beografske vlade, ki dvomi o patriotizmu naše duhovščine in naših nadpastirjev, ter jim pošilja opomine in ukore.

Resolucije so bile sledeče:

1. Najodličnejše protestiramo proti nad vse krični trošarini, ki zadene pred vsem kmeti in delavski stan.

2. V naši agrarni državi naj vlada pri nakupu in prodaji kmetijskih proizvodov in potrebščin podpira pred vsem gospodarske zadruge in kmetijska društva, zatira pa verižništvo in navjalce cen. Zidom velja samo en klic: Iz države vun!

3. Za Slovenijo zahtevamo najobširnejšo samoupravo: deželno vlado in pokrajinski deželni zbor v Ljubljani. Nad vse žalostni dogodki zadnjih dni so nas podučili zadosti, kaj in koliko smemo pričakovati od Beograda. Samouprava je naša temeljna zahteva, od čije rešitve je odvisen obstoj ali padec naše Slovenije.

4. Slovenske begunce iz Koroške, ki bodo radi nasilnosti in življenske nevarnosti od divjih Nemcev primorani zapustiti svoje domove, naj naša vlada naseli na številna nemčurska posestva ob meji; dosevanje lastnike po nemškem vzgledu enostavno iztrira čez mejo. Klin s klinom, zob za zob! Da je zavedno in domoljubno kmetsko prebivalstvo najboljša in najbolj zanesljiva straža ob meji, to uvidijo menda tudi slepji beografski politiki.

5. Za našo katoliško vero zahtevamo popolno svoboščino in enakopravnost s pravoslavjem. Opominim v ukori, ki jih pošilja beografska vlada našim nadpastirjem glede patriottizma, so razjaljivi ne samo za rašo duhovščino, ampak za ves slovenski narod. Vojakom katoliškega veroizpovedanja se naj da priložnost, da zamorejo izpolniti svojo versko dolžnost.

V deželi komunistov.

Se vedno so ljudje, ki verjamejo komunistom, da bodo kar naenkrat dali ljudem nebesa na zemlji, če dobijo vlado v roke. Ne nebesa, ampak pekel napravljajo komunisti ali boljševiki na tem svetu. To kaže najbolj jasno Rusija.

Boljševiki so del ruske socijalne demokracije. Navadni socijalni demokratje hočejo nov red in socialistično državo pologoma, brez nasilja in samo s

političnim bojem. Boljševiki ali komunisti pa hočejo človeško družbo prenarediti s silo in strahovanjem. Skrajna je bila boljševska stranka v Rusiji majhna in brezpomembna. Ko pa je vsled neznosnih razmer rastlo nezadovoljstvo ljudstva in vojakov na fronti, je zasijala zlata doba ruskih komunistov. Vojaki, ki so se vračali s fronte, ki niso bili več vajeni dela, pač pa vajeni smrtnega orozja, ljudje razdivjani brez

sko-koroškem volilnem okrožju mora vsaka stranka postaviti 21 kandidatov: Kmetska zveza 21, Samostojna 21, demokratska 21, komunistična 21, itd. Volilci ne volijo posameznih kandidatov, ampak stranko in z njo vse od nje postavljene poslance. Izvoljenih pa ne bo vseh 21 poslancev tiste stranke, ki je dobila nad polovico vseh oddanih veljavnih glasov, ampak vsaka stranka bo dobila svoj del, svoj porcion poslancev. Več ko bo katera stranka dobila glasov, več bo dobila poslancev. Koliko poslancev katera stranke bobi se izračuna tako:

Stevilo oddanih veljavnih glasov se deli s številom kandidatov, ki je določeno za tisto okrožje. Stevilo, ki ga tako dobimo, je volilno število. Vsaj to število mora dobiti stranka, če hoče sploh dobiti kakega poslance. Ce dobi stranka dvakrat toliko glasov kakor znaša volilno število, dobi 2 poslance, če trikrat toliko glasov, 3 poslance itd.

Vzemimo primer:

Naše volilno okrožje Stajersko-Koroško-Prekmurje mora izvoliti 21 poslancev in sicer 16 navadnih ter 5 kvalificiranih (z visoko šolo). Za vsako teh dveh vrst poslancev moramo izračunati prporoč posebej. Najprej pri navadnih poslancih. Recimo, da bi bilo vseh v našem volilnem okrožju oddanih glasov 160.000. Najprej moramo dobiti volilno število. Zato delimo 160.000 s 16 in dobimo 10.000. To je volilno število. Kolikokrat po 10.000 glasov (krogljice) katera stranka dobi, toliko poslancev se ji dedeli. N. pr.:

Kmetska zveza bi dobila 98 000 glasov
Liberale na deželi in po mestih bi dobili 27.000
Komunisti bi dobili 35.000

Ta števila deljena z volilnim številom 10.000, dajo:

Kmetski zvezi	9 poslancev z ostankom 8000
Liberalcem	2 " 7000
Komunistom	3 " 5000

Vse tako izvoljenih navadnih poslancev je torej 14. Biti pa jih mora 16. Kateri stranki dobiti še prazni poslanski mesti? Tisti stranki, ki imata največji ostanelek, v našem slučaju Kmetska zveza in liberalci. Tako bi torej dobila Kmetska zveza 10 navadnih poslancev, liberalci 3 in komunisti 3, skupaj 16.

Ravnotako izračunamo kvalificirane poslance. Skupno število oddanih veljavnih glasov 160.000 delimo s številom kvalificiranih poslancev, to je s 5. Dobimo 32.000. To je volilno število. Ce delimo s tem številom število glasov posameznih strank, dobim:

Kmetska zveza	98 000 : 32.000 = 3 posl. z ostankom 2000
Liberale	27.000 : 32.000 = 0 " 27.000
Komunisti	35 000 : 32 000 = 1 " 3000

Tako bi bili izvoljeni 4 kvalificirani poslanci. Mora jih pa biti 5. Petega dobi stranka, ki je imela največji ostanelek, to je liberalna z ostankom 27.000. Kmetska zveza dobi torej 3 kvalificirane poslance, komunisti 1 in liberalci 1.

Pri nekdanjih državnozborskih volitvah smo zmagali popolnoma in dobili vse poslance, če smo v vsakem volilnem okraju imeli le nekaj nad polovico glasov. Ce bomo pri prihodnjih državnozborskih volitvah imeli samo le nekaj nad polovico glasov, bomo dobili tudi samo le nekaj nad polovico poslancev. Zato se moramo za bodoče državnozborske volitve mnogo bolj pripravljati, kô prej, če hočemo dobiti precej nad polovico glasov in poslancev. Se nekaj tednov nas loči od volitev. Dolžnost vsakega našega pristaša je, da dela z vso silo in vnero na to, da bo na dan volitve kar na javek krogljice v skrijeckih Kmetske zveze!

roda, ki so se potepali okrog po državi, so bili brodoši komunistični stranki in pomnožili ajene vrste. Tako pomnoženi so proti volji večine ljudstva z bajonetni in strojnici zagospodarili nad Rusijo. Pridružili so se jim še zločinci in razdivjana množica, ki je hotela dobro živeti pa nič deleči.

Očividec opisuje boljševiško vlado v Rusiji takoj:

Komaj so boljševiški voditelji imeli oblast v rokah, so začeli s strahovlade. Revolucionarna sodelstva v katerih so sedeli neizobraženi in ničvredni ljudje, so sodila čudovito priprosto in naglo, 17., 19. ali 23. let ječe so bila navadna kazen za to, če je bil kdo bolj izobražen ali imel premoženje. Pogosto je tolpa boljševikov ponosno odprla ječe in izjavila, da so ujetniki prosti. Ko so ujetniki zapuščali ječe, so jih piganji gardisti postreljali. Pozneje so svoje žrtve pred smrťjo še mučili. Tako so nekatere s puškinom kopitom pobili in jih žive za noge vlačili po cesti.

Kako so prišli v posameznih krajih do vlade, kaže Sevastopol. Tam so pri volitvah bili boljševiki popolnoma poraženi, v mestni zastop so bili izvoljeni sami meščani in zmerni socialisti.

Kmalu po volitvah pridejo ponosni boljševiški pomorščaki s strojnici v mesto, zasedejo vladna poslopja in zagrozijo, če se prebivalstvo mesta ne ude, da bodo mesto oblegali z brodovnimi kanoni. Neoboroženi mestni svet je moral se nasilju udati, sklicali pa so proti nasilju boljševikov protestno zborovanje. Boljševiki pa so poslali nekoga svojih ljudi z bombami na zborovanje. Mož pa je nosil bombe tako nerodno, da so eksplodirale, predno je prišel na zborovališče. S takimi nasilji so dobili boljševiki proti volji ljudstva oblast v raznih krajih v svoje hrvave roke.

Kaki so bili ti boljševiški voditelji! Ponoči je straža našla in pobrala na ulici popolnoma pisanega in oblatenega človeka ter ga prenesla v stražnico. Našli so pri njem 28 tisoč rubljev, 8 ur, več prstnov itd. Drugo jutro, ko je mož prespal svojo pjanost, so videli, da je bil to pomorščak Nik. Fedorovič, voditelj boljševikov. Stvar je prišla v širšo javnost, a Fedorovič je postal boljševiški voditelj.

Kako priti do denarja, boljševikom ni delalo preglavic. Glavni voditelji so si začeli deliti državne kase. Manjše vrste boljševiki so ropali stanovanja in slačili ljudem na cestah obleko s telesa. Tako so prisli boljševiki do velikega bogastva. Nek boljševiški pomorščak v Sevastopolu je v prvem hotelu Kist, da pripraviti velikansko pojedino, ki je stala 3000 rubljev.

Pa sčasoma je tudi komunistom zmanjkal denarja. Kovinski in boljši papirnat denar je bil že prej izginil iz prometa. Boljševiki so si tudi tu hudo pomagali iz zadrege. Začeli so tiskati denar, da je bilo veselje. Do 200 milijonov državnega denarja so natisknili vsak dan. Toda pri vsem tem denar ni prišel dovolj naglo v razne dele ogromne države. Zato so začele tudi posamezne pokrajine, mesta in društva tiskati denar. Vrednost takega denarja je trajala več krat samo en dan, drugi dan pa ni hotel nikdo tega denarja več vzeti. Tako je ponarejen denar sčasoma preplavil vso državo. In s ponarejenim denarjem je zavladala grozovita draginja. N. pr. je 1 kila najslabšega kruha stala 45 K, čevljški do 2000 K.

Tako srečno deželo bi radi napravili komunisti fudi pri nas. Letos aprila ob priliki železniškega štrajka so se že hoteli polasti vlade v Mariboru, Sloveniji in celi Jugoslaviji. Zdaj ob volitvah bodo skušali kar največ poslancev spraviti v državni zbor in tako priti do moči. Toda pametno slovensko ljudstvo tega ne bo pustilo. Storilo bo, kakor so storili v Nemški Avstriji, da komunisti pri volitvah 18. oktobra niso dobili niti enega poslance.

VSI in VSE

delavci in delavke, viničarji, posli, služkinje itd. hočemo, da bodo pri volitvah v ustavodajno skupščino izvoljeni samo možje, ki imajo za delavko reč razum in srce! Hočemo, da pridemo po njih do svojih že zdavnata zahtevanih pravic. Zato se zberimo vsi in vse na obrambo pravična delavskih zahtev in pohitimo

NA SHOD

Delavske zveze,

ki bo
v nedelje, dne 31. oktobra 1920, ob 10. uri dop. v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru.

Brez nas in čez nas vladanja v državi ne bo več! Trpeli smo dovolj. In zdaj smo močni dovolj, da tudi dobimo, kar nam gre! Na shodu bodo tolmačili naše zahteve tuji in domači delavski govorniki, med njimi Stank Rešec, ujar iz Trbovlj, naš delavski kandidat. Torej delavske vrste, strnjeno na shod, pa prav

VSE IN VSII

Delavska zveza.

Zbor zaupnikov Slovenske ljudske stranke v Ljubljani.

V pondeljek, 21. t. m. se je vršilo v Ljubljani zborovanje zaupnikov Slovenske ljudske stranke oz. Kmetske zveze. Dvorana je bila natlačeno polna (kakor na prvem zborovanju zaupnikov 7. aprila.)

Zborovanje otvoril podpredsednik Slovenske ljudske stranke prof. Bogumil Remec in poroča o političnem položaju in o volitvah. Pri volitvah bo nastopilo kakih šest strank. Iz naših nasprotnikov je nastalo pet strank, mi pa stojimo trdno in se ne razcepimo na nobeno stran. Naše današnje zborovanje kaže, da je Slovenska ljudska stranka oz. Kmetska zveza močna kakor je bila, da bo ljudska stranka, ki se razvija po vsej Jugoslaviji, zmagala na celi črti in porazila vse naše nasprotnike.

Poslanec Vesenjak poroča o delu naših poslancev proti novim davkom: Soglasno z doktor Korošcem so naši poslanci v Beogradu sklenili, da dr. Korošec izstopi iz vlade, ako se nam ne ugoditi vsaj v gotovih najvažnejših zadevah proračuna. Vsled našega pristiska, zlasti dr. Korošca, je bil ministrski svet prisilen sklepati o proračunu. V ministrskem svetu voditelj slovenskih demokratov, minister dr. Kukovec ni znil niti besedice k izprenembam proračuna.

Bivši poverjenik za socijalno skrb dr. Gosar govorji o volilnem programu Slovenske ljudske stranke.

Predsednik Jugoslovanske kmetske zveze, poslanec Brodar govorji o velikem gospodarskem delu,

ki ga je izvršila Slovenska ljudska stranka oz. Kmetska zveza za kmetsko ljudstvo.

Hrvatski poslanec dr. Janko Simrak poroča o organizaciji Hrvatske ljudske stranke oz. Kmetske zveze. V volilni boju za konstituanto bo Šta z lastavo, na kateri bodo napisane tri svobode: politična, gospodarska in verska svoboda. Zahtevamo pokrajine s politično vladajočimi na celu, katere bodo edino odgovorne pokrajinškim zborom, ki bodo imeli zakonodajno oblast. Hrvatska Kmetska zveza hoče s pomočjo Slovenske kmetske zveze voditi v parlamentu močno gospodarsko politiko. Hrvatska ljudska stranka je danes edina stranka na Hrvatskem, ki vodi res kmetsko politiko, ne z izrazami, ampak v prepričanju, da je mogoče priti do svobode samo preko prosvete in gospodarske svobode. Kar se tiče agrarne reforme, so pred zakonom vsi enaki: cerkev grofi in kmetje. Naša stranka gre v boj z gesлом krščanske svobode. Pred očmi imamo dve stvari: plug in križ. S plugom in križem bomo Sli v bodoče volitve.

Nato so se določili kandidatje Slovenske ljudske stranke za volitve v konstituanto za Kranjsko (15), za mesto Ljubljana (4) ter za Stajersko s Koroško in Prekmurjem (21).

S pozivom na pridno delo za zmago krščanske misli na celi črti je zaključil podpredsednik Slovenske ljudske stranke prof. Remec silajno zborovanje.

Naši kandidati.

Kandidatje s splošnim pogoji
po abecednem rednu:

- Roškar Ivan, posestnik in minister na razpoloženju, Sv. Jurij v Slovenskih goricah. (Nosilec liste.)
- Cernej Karol, župan in mlinar, Fram pri Mariboru.
- Keše Stanko, rudarski strojniki, Trbovlje.
- Krajnc Martin, župan, Velika Pirešica.
- Krepek Anton, delavski tajnik, Maribor.
- Meško Anton, posestnik, Lahonci.
- Pintarič Ljudevit, posestnik, Beltinci, Prekmurje.
- Pišek Franc, župan in poslanec, Orehovci pri Mariboru.
- Pišek Jožef, posestnik, Medlog pri Celju.
- Pušenjak Vlado, nadrevizor, Maribor.
- Steblovnik Martin, posestnik, Smartno ob Eaki.
- Škoberne Ježef, posestnik, Dovško, Rajhenburg.

- Vrečko Jakob, župan, Ponikva.
- Vrečko Martin, posestnik, Žege, Kozje.
- Žebot Franjo, posestnik, Maribor.
- En kandidat za Prekmurje se še določi po zvezje.

Kvalificirani.

- Dr. Anton Korošec, minister.
- Dr. Josip Hohnjec, državni poslanec.
- Dr. Fr. Jankovič, minister na razpoloženju.
- Dr. Josip Leskovar, odvetnik in vladni komisar, Maribor.
- Dr. Anton Ogrizek, odvetnik, Celje.

Namestniki.

- Profesor Ivan Vesenjak, državni poslanec.
- Dr. Alojzij Juvan, odvetnik, Maribor.
- Dr. Andrej Veble, odvetnik pri Sv. Lenartu v Slov. gor.
- Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne, Maribor.
- Dr. Karol Verstovšek, poverjenik.

Politični ogled.

Jugoslavia. Naše narodno predstavništvo menda ne bo več delovalo, ker so se razšli skoro vsi poslanci po volilni agitaciji. — Ministrski svet se bavi z zadevo Koroške. Naša vlada se mora postaviti na zahtevo stališče: južni deli od Drave na Koroškem naj pripadejo Jugoslaviji, ker je tamkaj večina glasovala za nas. Beograjski ministri se sedaj prerekajo glede proračuna. Dr. Korošec grozi z izstopom iz vlade, ako se ne bi udal finančni minister in ne bi izpremenil državnega proračuna, kakor je to obljubil. Ako finančni minister ne bo popustil, bo najbrž izbruhnila še pred volitvami vladna kriza. Liberalni minister dr. Kukovec ni mignil niti z mezinem, da bi se izpremenil sedanji proračun, ki pritiske z davčnim vijakom najbolj našega kmeta. — Pogajanja med Jugoslavijo in Italijo radi jadranskega vprašanja se bodo vršila prve dni novembra.

Italija. Italijanska zbornica bo sklicana 19. novembra. V Italiji so uvedli karte na kruh in momko.

Austria. Iz avstrijske vlade so radi jeze nad zmago krščanskih socialistov pri zborničnih volitvah izstopili socialisti.

Nemčija. Nemški proračun za prihodnje leto izkazuje 50 milijard primanjkljaja.

Angleška. Na Angleškem imajo splošno stavko rudarjev, ki se pa že pogajajo z vlado zastran ureditev rudarskih plač. Na Irskem so nemiri in boji v manjšem obsegu na dnevnem redu.

Grška. Grški kralj Aleksander je umrl. Sedaj bodo na Grškem precejšnji prepriči, kdo bi naj zavladal nad Grki.

Rusija - Poljska. Rusija in Poljska sta se končnovljavno pogodili zastran prehodnega miru. Sovražnosti med Rusi in Poljaki ni več. Odešo je obstreljeval francoski brodovje. Rusija je poslala proti Odesi močne oddelke, ker so zasedli Ukrajinci vse železnice, ki vodijo do tega vojnega obmorskega mesta. V več ruskih gubernijah so izbruhnili veliki protiboljševiški upori med kmeti. Glavni boljševiški agitatorji beže iz teh krajev, da spravijo naropano premoženje na varno. Po Rusiji se močno širi pokret ki ima za cilj: V Rusiji zopet vzpostaviti carstvo. V Madžurijo je vdrlo 10.000 Japoncev.

Kmetska zveza.

Naznanila.

V nedeljo, 21. oktobra:

S. Janž na Dravskem polju, po rani maši.

S. Jedert po večernicah.

Laško, zjutraj po sv. maši.

Fram, po rani maši.

Tinje, po maši ob 10. uri.

Sv. Jernej pri Konjicah, po večernicah.

Cadram (tudi za Kebelj) po rani maši.

Gornja Radgona, po rani maši v Posojincih.

Ivajnici, popoldan ob 3. uri v gostilni Slovenski.

Crna na Koroškem po opravilu ob 8. uri v jutro.

Mežica na Koroškem, po večernicah.

Ponikva ob južni žel. po rani maši.

Murska Sobota.

Sv. Benedikt v Slov. gor. po rani maši v Društveni dvorani (Roškar).

Sv. Anton v Slov. gor., po večernicah, v gostilni Alt (Roškar).

Sv. Trojica v Slov. gor. po rani maši.

Sv. Barbara v Slov. gor., popoldan po večernicah.

Gornja Ponikva, po rani maši.

Vojnik, po rani maši.

Sv. Peter v Savinjski dolini, popoldne po večernicah.

Frankolovo, popoldne po večernicah.

V pondeljek (praznik), 1. novembra.

Sv. Urban pri Ptaju, po rani maši.

Sv. Križ nad Mariborom, po sv. maši.

Brezje pri Mariboru, po maši, ob 10. uri, pri g. Žicher zraven cerkve.

Kapelna pri Radgoni, po rani maši.

Gornja Poljska, po maši.

Prevalje, po rani maši.

Pristaši! Ne pozabite zbirati za volilni sklad Kmetske zveze!

S. Duh - Lože po rani maši ob 7. uri v hiši St. 24 blizu cerkve.

S. Jakob v Slov. gor. po rani maši pri g. Pečkarju (govori Roškar).

Smartno na Pohorju, po maši.

Smartno v Rožni dolini, po rani maši.

V torek, 2. novembra:

S. Barbara v Halozah, zjutraj po sv. maši.

Gustanj, po maši.

Koprivnica.

V nedeljo, 7. novembra:

Kozje, zjutraj po maši.

Menino, popoldan.

S. Vid pri Ptaju, po rani maši.

Leskovec, po pozni maši.

Zavreč, po večernicah.

S. Trojica v Halozah, po rani maši.

Jarenina, po rani maši.

Kamnica, po rani maši.

Konjice, po večernicah.

Teharje, po rani maši.

Dobrna, po večernicah.

Stranice, po rani maši.

Zreče, po rani maši.

Vurberg. Shod Slovenske kmetske zveze, določen za 31. okt., je radi volitev v agrarni občinski odbor preložen.

V gornjegrajskem okraju priredi KZ poleg več manjših shodov še dva večja dne 21. novembra in sicer zjutraj v Mozirju, po pozrem opravil v Kokrji, popoldan pa še kak sestanek ali manjši shod v Zadretju.

Poročila.

V Laporju se je vršil v nedeljo, dne 24. t. m. v Kačičevi gostilni shod SKZ po ranem sv. opravilu. Ceprav se je shod razglasil v fari šele na predvečer, je bila kljub temu udeležba prav povoljna. Ob napeti pozornosti navzočih, skoro samih kmečkih gospodarjev, je govoril dr. Jankovič o programu SKZ, g. dr. Leskovar pa o naših nasprotnikih v volilnem boju. Zborovanje je poteklo mirno in v vsakem oziru dostojno. Predsednik shoda je predlagal konečno resolucije: 1. za samoupravo Slovenije, 2. proti dragini in 3. proti previlegiemu uveljavljanju in vplivu židov v trgovini, posebno z živilimi. Ker naši slovenski vojaki pri dosedanjemu pomešanju med srbske in arnavtske regimete pred vsem pogrešajo slovenskih podčastnikov in častnikov, je zahtevala četrta resolucija osnovanje regimentov po pokrajinalah, da bi se zamoglo ugoditi tej opravičeni želji naših vojakov. Vse resolucije so se sprejele soglasno.

V Spitalču se je preteklo nedeljo vršil snod Kmetske zveze, ki je bil nad vse pričakovanje številno obiskan. Shod je vodil tamošnji ugledni predsednik krajinske skupine Kmetske zveze g. Petelinšek. Kot prvi je v eno uro trajajočem govoru razvil program Slovenske kmetske zveze g. Jakob Vrečko, župan na Ponikvi. Za njim sta še govorila urednika g. Stupan in Krajnc iz Maribora. Nad vse krasno uspel shod je nov dokaz, da so Spitalčani kakor in mož v taboru Kmetske zveze. Samostojnežev, rudečkarjev, ali komunistov ta lepa župnija sploh ne pozna!

V Žičah se je vršil v nedeljo, dne 24. oktobra v prostorih g. župana Brgleza shod naše Slovenske kmetske zveze, ki se je prav lepo obnesel. Shod je vodil ter zelo spremno vodil ugledni župan Brglez sam. Kot prvi je g. Jakob Vrečko, župan iz Ponikve in bivši deželnji poslanec, v poljudni obliki obravalo program Kmetske zveze. Za njim sta še govorila urednika Stupan in Krajnc iz Maribora. Vsi navzoči so z napeto pozornostjo sledili izvajanjem govornikov. M. živahnno debato, ki se je nato razvila, je poseglo več uglednih volilcev. To je znak velike politične zavestnosti odišene žičke župnije ter dokaz, da je celo lepa župnija brez izjeme v taboru Slovenske kmetske zveze.

Zetale. Tukaj se je vršil dne 24. t. m. številno obiskan volilni shod Slovenske kmetske zveze. Govornik Žebot iz Maribora je razvil program SKZ, ki je bil živahnno odobravan. Shod je predsedoval naš ugledni kmet Ivan Vogrinc iz Nadol. Ob tej priliki se je nabralo za volilni sklad 120 K. Bog živi naše Zetale!

Rogatec. Dne 24. t. m. se je vršil tukaj volilni shod Kmetske zveze, na katerem je raztolmačil g. Žebot iz Maribora naš program. Zborovalci so spremiali govornikova izvajanja s pazljivostjo in razumevanjem. Posebno zastopana so bila naša vrla dekleta.

S. Rokob Sotli. Nedeljo, dne 24. t. m., popoldne se je vršil tukaj dobro obiskan volilni shod SKZ, kateremu je predsedoval naš zasluzni kmet Jože Antolinec. Govornik Žebot je razvil v daljšem govoru naš program in žel za svoje predavanje obilo odobravanja. Upamo, da bodo naši zavedni pristaši pokazali z volilno kroglico, da pri Sv. Roku ne bo rastla rudečarska drevesa v nebo.

S. Križnik Slatine. V pondeljek, dne 25. t. m., se je vršil po sv. maši v tukajšnjem Društvenem domu sijajen volilni shod Kmetske zve

od Sv. Florijana, zapisnikar je bil g. Koštrun. Govornika iz Maribora, tajnik Žebot in ekonom Golob sta podala v daljših govorih volilni program naše stranke. Zborovalci so sledili izvajanju govornikov z navdušenjem in resno pozljivostjo. Lepo zborovanje, na katerem se je nabral lep znesek za volilni sklad SKZ, je nov dokaz, da se bodo na dan 28. novembra pokazali naši vrli možje in fantje kot zavedne pristaše naše KZ.

V gornjem gorskem okraju se opaža prav živahno volilno gibanje. Vse stranke se močno pripravljajo za volitve. Naša KZ je v nedeljo, dan 24. t. m. zopet priredila dva velika shoda v Lučah in v Rečici ob Savinji. Shoda v Lučah so se udeležili v osninem številu domačini, bila je tudi dobro zastopana župnija Solčava. Program in delo stranke v bodočnosti se je splošno odobravalo. Govorila sta gg. M. Steblonik in Vladimir Pušenjak. Po zborovanju se je vršil razgovor z zaupniki o raznih važnih zadevah, ki so pereča za gorski občini Solčava in pa Luče.

Popoldan se je vrsil shod v Rečici ob Savinji. Prostorna dvorana pri Čuježu je bila nabitna polna. Najuglednejši možje in mladeniči iz farkečica in Nazarje so se udeležili tega zborovanja. Predsedoval je shodu načelnik okrajne organizacije KZ Matevž Dobrovec. Govorila sta Martin Steblonik in Vladimir Pušenjak o programu stranke in bodočem delu v konstituanti. Zborovalci so navdušeno odobravali njuna izvajanja. Na delo za zmago SKZ sta pozivala gg. Kemperle in o. Marioffl.

V Celju je bilo preteklo nedeljo zborovanje SKZ dobro obiskano. Zbrani možje in mladeniči so z velikim zanimanjem poslušali izvajanja govornikov. Kmet kandidat Davorin Kranjc je v poljudni in živahni besedi tolmačil program naše stranke. Kandidat dr. Hohnjec je razpravljal o delu naše stranke za narod in ljudstvo in zlasti za slovenskega kmeta; pojasnjeval je bistvene točke volilnega reda in določal glavne ideje-smernice za volilni boj. Dr. Ogrizek je govoril o liberalni stranki, ki je v Sloveniji že tokrat bankrotirala, pa se potem zopet pojerala pod novo firmo; njena sedanja firma na deželi se imenuje Samostojna kmetijska stranka. Kandidat Pišek je s prisrčnimi besedami vabil kmete k slogi in k pozitivnemu delu za stranko, zlasti zdaj pri volitvah. V celjski okolici stoji naša Kmettska zveza trdno ter zbira okoli sebe vse poštene in zavedne kmete in dejanice.

Savinca ob Savi. Zadnjo nedeljo, 24. t. m., smo imeli po rani službi božji pred cerkvijo krasen shod Kmettske zvezze. Udeležencev je bilo nad 600. Kmet Škoberne iz Rajhenburga je govoril o strankinem programu in o bodočih volitvah, g. Šilar iz Celja o daykih in rudar Keše iz Trbovelj o delavskem vprašanju. Vsa množica je vztrajala na zborovanju celo pod drugo uro in pritrjevala našim kmetskim in delavskim govornikom.

Vide more ob Savi. Pri nas smo imeli 24. oktobra popoldne zelo lepo obiskan shod Kmettske zvezze. Govoril je kmet Škoberne, g. Šilar in tajnik jugoslovanske delavske zveze Hvat Garapič iz Ljubljane, ki je s kratkim govorom ljudstvo zelo navdušil. Pred kratkim so imeli tudi nasprotniki, pristaši Samostojne, pri nas "velikansk" shod. Bilo je vseh skupaj pet zborovalcev! Videmčani so še vedno odločni in zvesti somišljeniki Kmettske zvezze, kakor so bili nekdaj!

Za Kmettsko zvezo so nabrali: na shodu zaupnikov v Ptiju 1000 K., Luka Hleb, Smolnik na Pohorju, 450 K., na gostiji Letnik-Lederer pri Sv. Ruperti v Slov. gor. 430 K.

Nujna navodila za volitve

Predstavniki strank na dan 28. novembra in njih namestniki niso in ne morejo biti članji volilne komisije, ampak predstavljajo samo naše stranke pri volilni skriničici in morajo našim pristašem volilcem, ko stopijo pred mizo, kjer so razvrščeno volilne skrinjice, povedati, katera je naša. Predstavniki bo glavni volilni komisiji (okrožnemu sodišču v Mariboru) naznani vodstvo Kmettske zvezze ob enem z kandidatnem listu. Ce so naši v nekaterih občinah določili za predstavnike volilce, ki bodo člani komisije, n. pr. župane, naj nam takoj, ko čitajo te vrstice ekspressno imenujejo druge zanesljive osebe za to službo. Zaupniki, pazite, da Kmettska zveza na dan volitve ne bo pri volilni skriničici brez predstavnika!

Sirite naš program med volilcem! Povejte volilcem, da je Kmettska zveza oziroma Slovenska stranka edina slovenska stranka, katera z vsoso zahaja samoupravo za Slovenijo. Liberalci, samostojneži in komunisti pa so za to, da se mora tudi nas Slovence popolnoma vladati in voditi naše gospodarstvo iz Beograda.

Prirejajte vse volilne sestanke dana za dan! Taki sestanki so se dosegle povsod zelo dobro obnesli. Celo v krajinah, kjer so po večini naši nasprotniki, se je našim agilnim zaupnikom, ki prirejajo take sestanke nad tednom v kmetskih hišah, posrečilo prepričati nasprotnike in omamljivec, da je edino naša stranka tista, ki s svojim programom hoče pomagati, da se sedanje nezdruge razmere v Jugoslaviji, posebno pri nas v Sloveniji, odpravijo. Take sestanke ni treba naznanjati oblasti.

Pripravite si izkaznice za dan volitve. Oblasti volilcem pri teh volitvah ne bodo izdajalo prav nobenih volilnih listin. Da se bo mogel vsak naš volilec izkazati pred volilno komisijo, da je res

tisti, ki je vpisan v volilni imenik, naj si vsak oskrbi potrebne listine: izkaznico občinskega urada, domovnico, delavsko knjižico ali kako drugo uradno listino. Zadostuje tudi, ako dve priči pred komisijo potrdita, da je dotični res tista oseba, ki je vpisana v volilni imenik.

Iz vsake občine nam tako naznamo: 1. Koliko volilcev je vpisanih v volilni imenik. 2. Koliko je od teh zanesljivo naših.

Na vse naše pozive prosimo, da nam z upnik i takoj odgovorijo. Pošta itak slabo postuje, radi tega ne odlasajte z odgovori.

Tajanstvo Kmettske zveze v Mariboru, Cirilova tiskarna,

Domača politika.

Rekvizitorji — glavarji Samostojne.

Ali se še spominjate kmetje, kako so vam rekvizitorji stare Avstrije odvzemali živino, žito, fižil, krompir, seno in druge pridelke. To so bili pravi trinogi, ki so si poleg mastnega zasluga zasluzili še z veriženjem velike tisočake. Ljudstvo pa je stradalno in trpeljno. Za Slov. Stajer je bil vodja rekvizicij zadnjega leta vojske stotnik in učitelj Sancin. Mož je rekviriral in tržil s fižolom. S kakim dobičkom, še bomo pogledali. In gleje! Danes je "hauptman" Sancin glavni vodja "Samostojne" v celjskem okrožju. Njemu stojejo ob strani večinoma vsi bivši rekvizitorji, kakor so Šmarski Habjan, pesniški Hojning, šentjurški Urlep, urednik "Kmetijskega lista" Jamnik, svečinski Paskolo in enaki tisti! In za temi ljudmi, boste šli vi slovenski kmetje!

Brezvsemno vsiljevanje. Nedeljo dne 17. oktobra so v gorski vasici Svetina pri Celju priredili svoje shode "Napredna stranka", "samostojneži" in rdečkarji iz Stor. Na shod Samostojne je prišel sam general Urlep iz St. Jurja. Poslušalo ga je samo par liberalnih radovednežev, nakar jo je klaverno pobrisal proti Laški vasi, z nadom, da bo imel tam več poslušalcev. Toda vsiljevanje je pogorel na celi črti. Še bolj klaver je pa bil shod rdečkarjev. Na shod je prišlo nekaj zavednih kmetov, kateri so začeli govoriti iz Trbovelj také soliti, da je s povešenimi očmi in v silni zadregi moral končati svoj žalostni govor. Ko je še izustil, grdo laško kletvico, jo je proti Storam odkuril z dolgim nosom. Zavedni Svetinčani so vsiljevanje povedali enkrat za vselej, da jim razni liberalci, samostojneži in rdečkarji ne bodo metali peska v oči. Ostati pa hočejo zvesti pristaši naše kmetijske Slovenske Kmettske zvezze!

Liberalci, socialisti in samouprava. Liberalna Domovina" z dne 18. oktobra steje naši stranki v grem, kjer zahteva samoupravo za šolstvo. Ravnotako se je socijalni demokrat Kristan v Celju izjavil, da se šolstvu ne sme dati prevelika samouprava. Centralistični liberalci in socialisti bi menda radi, da slovenske učitelje minister za šolstvo nastavlja kam v Macedonijo, k nam na Slovensko po pošle macedonske učitelje. Gotovo so tudi za to, da se pri nas tako dolgo za šolstvo nič ne storiti, dokler nas ljudstvo v Srbiji in Makedoniji v splošni izobrazbi ne doseže in dokler se tam ne sezida toliko šol, kakor jih imamo pri nas. Desetletja torej naj izobrazba pri nas počiva ali celo nazaduje! Vse to sledi iz centralistične liberalne in socialistične zahteve, da glede šolstva ne smemo imeti samouprave ali vsaj ne velike.

G. samostojni Urek in minister dr. Korošec. "Slavni" Urek iz Globokega mrevari v vseh svojih samostojnih pridigah najbolj ministra dr. Korošca. Bož ve, kaj je že vse podfaknil ta samostojni blebec dr. Korošcu. Mi dobro vemo, zakaj hujška mehkoroki, a širokoustni g. Urek našo ljudstvo zoper dr. Korošca. Urek se je skrival za časa vojne pri vnovičevalnicu za živino v Mariboru, kamor ga je kot tedajnega navdušenega zvezarja spravil dr. Korošec. Za vnovičevalnico je deloval g. "kmet" Urek tako samostojno, da ga je dr. Korošec pognal od vnovičevalnice. Ta pogon od vnovičevalnice je Urek tako razsrdil, da je zaprisegel dr. Korošcu maščevanje, katerga sedaj izvršuje na svojih ljudstvošuntarskih shodih. Mogče je g. Urek že pozabil, zakaj je moral od vnovičevalnice? Ako želi ta g. samostojnež odgovor na to vprašanje, bomo spregovorili besedico o Urekovem medvoynjem delovanju pri vnovičevalnici. Kaj ne, g. Urek, pri naši razpravi o Vas in o vnovičevalnici se boste malce nevoljno praskali za samostojnimi ušesi?

Veditelji samostojnih ob Dravi, V. Sent Janžu na Dravskem polju je več samostojnežev, izmed katerih hodijo nekateri v sosednje kraje agitiral. Poglejmo se to samostojne kmete: Dobnik Stefan je jurist, bil je koncipient pri advokatu. Zdaj je posestnik mlinca in mešeta z moko. Njegova žena ni kmeteja, marveč gospa! Delal ni nikoli kmetstva dela. Zdaj je eden izmed kandidatov samostojnih kmetov. Zupan Golob je krojaški mojster in maloposestnik, velik liberalci; je desna roka učiteljev Mirka in Jankota Lešnik, katerih je ljudstvo povsod sito, kamor prijeta. Fric Alojz je kmet, ki bi ga njegova divja agitacija za Samostojno skoraj spravila ob posestvo. Z Fricem se lahko meri voditi samostojnih v Prepolah, Janez Kirbiš izučen sodar, kmet brez kmetije, kateri povsod pobija klerikalnega zmaja kakor sv. Jurij na konju. Poleg tega pričudno mešetač z voli, svinjami, krompircem itd. V poslednjem času so se vrgli posebno na Vurberg in tam so pridobili za stranko imenitne sa-

mostojne kmete. Med temi se najbolj odlikujeta pek-gostilničar, trgovec in strašno zagrizeni stajerojanci Jozef Berlinger in kolar Jožef Kolarč. Z njima je še nekaj fantov, ki so v vojski posurovani, in katerih se radi surovosti cel Vurberg sramuje. To so samostojni kmetje na Vurbergu, ki pa ne delajo za kmete, marveč spuščajo le pijačo po grlu in farjem napovedujejo vojsko. Toliko v pojasmil, da bodo vedeli čitatelji, kaki samostojni "kmetje" delujejo tujki ob Dravi.

Financiar — strašen agitator za Samostojno. V Soštanju službuje financiar Pirtovšek, kateri v službeni obliki in na službenih potih agitira za Samostojno in razširja lažnje letake te liberalne stranke. Da je ta vsevredni financiar igral glavno vlogo na shodu samostojnežev na katerem je slavni "govornik" Drofenik v svojem govoru v podkrepitev svojih izvajanj navajal financiarja Pirtovšeka, je menda po mnenju tega politika v finančarski obliki dopustno. Ljudstvo vprašuje, ali plačujejo vsi davkoplačevalci tega financarja za politično agitacijo ali pa je plačan od liberalcev v Soštanju. Nujno potrebno je, da se tega zagrizenega liberalnega agitatorja prestavi v kam v Makedonijo, saj je navdušen pristaš centralizma, sicer bode nastopili ljudstvo na shodih proti liberalnemu agitatorju v uniformi.

Poziv Samostojni kmetijski stranki. Tajanstvo Samostojne je razposlalo vsem svojim krajevnim občinam zaupno okrožnico, v kateri piše da so se duhovniki izrazili, da nastopajo proti Samostojni proti svoji volji iz slepe poslušnosti do svojih višjih. Pozivamo vodstvo in tajanstvo Samostojne kmetijske stranke, da objavi imena tistih duhovnikov, ki so jo, kakor piše okrožnica, jokajo blagoslovili: "Resite naš politični jarma!" Dokler tega ne storiti, imenujemo njeno tozadeno okrožnico in trditve grdo, hinavsko laž.

Kmetijske stranke rastejo na Hrvatskem, kakor gobe po dežetu. Menda jih je vseh skupaj 17. Tudi bivši minister, ubog miljonar dr. Poljak, ki je bil dozaj v demokratični stranki, je ustanovil Samostojno kmetijsko stranko za Hrvatsko, kakor jo je ustanovil dr. Zerjav za Slovenijo. To je tisti dr. Poljak, ki pred vojno včasini 19. K v žepu ni imel, je med vojno obogatel in njegova žena po njegovem lastni izjavi izda za razne dišave več nego cela kmetijska vas za sol. Tako dobri slovenski Samostojni kmetijski stranki lepo sestrico na Hrvatskem. Tudi poglavar slovenske Samostojne Drofenik iz St. Jurja ob južni, je vojni dobitčar, saj mu je davčna oblast predpisala 7000 K davka na vojne dobitke. Kdor ne verjam, naj gre gledati na davčni urad v Celju.

Izstop iz "Samostojne"

Podpisani izjavljjam, da sem iz Samostojne kmetijske stranke izstopil, ker sem prišel do prepricanja, da ona nima namena kmetu pomagati, kakor so to njeni voditelji izprva trdili. Misil sem, da bodo Samostojna stranka gospodarska in medstrankarska, a sedaj je pokazala svoje popolno liberalno lice, kar je iz tega razvidno, da v svojem listu samo "klerikalce" napada, kakor bi bila ta stranka res kmetu najbolj nevarna. Preprical sem se, da "Samostojna" ni nič drugega, kakor velika gonja proti katoliškim možem in duhovnem, ker tako dela vsak liberalen list.

Pravijo vedno, da je Kmettska zveza privesek Ljudske stranke. Jaz pa trdim, da je Samostojna kmetijska stranka privesek liberalne ali svobodomisne stranke. Tedaj je vendar bolje, da se oklenemo vsi Kmettske zvezze.

Dragi kmetje, ako še teh ljudi niste spoznali, ki nam na tem svetu obljubujejo nebesa, pa jih sanj namejo, ker ne poznajo besed svetega pisma: "Zemlja ti bo trnje in oset rodila, v potu svojega obraza boš jedel svoj kruh", čeravno se vedno na shodih sklicujejo na izreke sv. pisma. Spoznajte svojo zmoto in predno pridejo volitve, kajti po volitvah, kadar bodo imeli "Samostojni" naše glasove, ne bo nobenega več k nam, ker nas potem več ne rabijo.

Jaranina, dne 22. oktobra 1920.

Franc Sumenjak, posest.

Oči se jim odpirajo.

Od vseh strani dobivamo poročila, da se resni in razsodni možje, kateri agenti advokatske liberalne stranke: Mermolja, Drofenik, Urek, Sancin i. dr. prevarili in jih zvabili v Samostojno kmet. stranke, vračajo zopet nazaj v tabor krčanske stranke.

Tedenške novice.

Praznik našega državnega osvobojenja bomo praznovali v petek dne 29. oktobra.

Duhovniške vesti. Prestavljen je č. g. Jakob Rabusa iz Dobove v Rajhenburg za prvega in č. g. Maks Šlander iz Ponikve v Rajhenburg za drugega kaplana. Č. g. Andrej Pirec, ki je imel dopust, je zopet nastavljen za kaplana v Dobovi. Č. g. Martin Vrzelak, provizor na Pernicah, pride za kaplana na Ponikvo. Č. g. Jože Dušič je prestavljen iz Rajhenburga za kaplana k Sv. Barbari v Halozah, odkoder je odišel č. g. Ivan Atelšek za provizorijo v Sirje.

Iz Koroške. Naši čete so morale tekmo 16 ur na povelje glasovalne komisije zapustiti pas A. Nemči sedaj spletkarijo pri glasovalni komisiji, ker je vzel naša država pri umiku iz Koroške ves svoj železniški, brzjavni in telefonski material, ker je leta naša državna last in ne last Nemške Avstrije. Nemci so sedaj zagnali silen krik pri glasovalni ko-

misiji in pravijo, da jim hoče Jugoslavija uničiti v glasovalnem pasu. A ves promet. Avstrijski član glasovalne komisije je izdal na prebivalstvo pasa A. Oklje, v katerem pravi med drugim sledeče: "Naši slovenski sodeželani morajo biti uverjeni, da bodo varovala avstrijska merodajna mesta njihov jezik in narodnostne posebnosti. Avstrijska vlada ne bo pregarnila nobenega prebivalca. A pasa radi njegovega političnega prepranja. Tudi oni, ki so glasovali 10. oktobra za Jugoslavijo, gledajo lahko brez strahu in z zaupanjem v svojo bodočnost kot enakopravni državljan svobodne in demokratične avstrijske ljudske vlade." Bomo videli, kako bo izpolnila Avstrija svojo slovensko obljubo. Nasa vlada bo v Parizu zahtevala, da pripadejo kraj na južnem bregu Drave, kjer je vičina prebivalstva glasovala za Jugoslavijo, naši državi. Za tiste jugozahodne dele Koroške, ki pripadajo k nam že vsled mirovne pogodbe, se ustavovi okrajno sodišče v Guštajnu ter davkarija in ekspozitura slovenjgrškega okrajnega glavarstva s potrebnimi uradi. Občina Jezersko bo prideljena Kranju.

Dva grozna umora. Na Vrtičah pri Gornji Sveti Kungotu je posestnik Bračko umoril sestro svoje žene. Umorjena je bila v blagoslovjenemu stanu. Načelo jo vso razmesarjeno v nekem jarku blizu Bračkeve hiše. Sumi se, da se je umora udeležila tudi Bračkova žena, sestra umorjenke. Oba so izročili sodnini. — V Zetalah je 25 letna žena ubila z malim kijem svojega 70 letnega moža Kitaka, ker ji je baje groz s sekiro. Poročena sta bila še le 9 mesecov. Moril se zaprl.

Naši novi rekruti bodo vpoklicani na službo v Janežu pri kadru: pehota v februarju prihodnjega leta, artileristi in konjeništvo pa v januarju prihodnjega leta.

Vzgled. Iz Pohorja se nam piše: Naši zaupniki so obljudili, da bodo vse moči napeli, da nam prizorišči več glasov. Kjer so taki možje ne moremo propasti, čast jim! Zopet nov dokaz, da smo številnega nego si mislijo samostojne in njihovi krušni očetji lažidemokrati. Ako bodo vsi naši pristaši tako nadušeni in vneti kakor naši odlični Pohorci, bomo priznovali na dan 28. novembra sijajno zmago krščan sko slovenske misli.

Cerkvena trdnevница v Breznu ob Dravi pod vodstvom č. oč. kapucinov iz Celja se bo v tukajšnji Marijin cerkvi obhajala v dnehi 31. oktobra 1. in 2. novembra. Ker je domača fara maloštevilna, ste povabljeni tudi iz sosednjih far. Sv. opravilo s pridigo vse tri dni dopoldne od 8. do 10. ure, popoldne od 3. do 4. ure.

Komunisti niso dobili pri volitvah v državnem zboru Avstrije niti 1 poslanca. Socialni demokrati pa mnogo manj nego prej, med 180 poslanci samo 66. Socialni demokrat je v Avstriji dve leti tako gospodarili, da jim je ljudstvo na dan volitve izreklo nezaupnico. Tako nezaupnico že vnaprej jim bo izredno tudi slovensko ljudstvo 28. novembra!

Dunajčani za bivšega maršala Boročeviča. Po poročilu dunajskih listov bodo truplo rajnega maršala Svetozarja pl. Boročeviča prepeljali iz Celovca na Dunaj in tam z velikimi svečanostmi pokopali v častnem grobu pod arkadami na centralnem pokopališču.

Vzorne katoliške Dunajčanke. Iz uradnih podatkov je razvidno, da je ob zadnjih volitvah na Dunaju volilo: za krščanske socijalce 93.269 moških in 141.329 ženskih volilcev; za rdečkarje je volilo 170.539 moških in 167.712 ženskih volilcev. Za krščanske socijalce je torej volilo 50.000 žensk več nego moških, za socialne demokrate je pa volilo 3000 žensk manj nego moških.

Gospodarsivo.

Bakreno galico za kmetsko podružnico Maribor in okoliš bo menda že prihodnje dni došla v Maribor. A sila draga bo letos, stala bo pri podružnici 25 K 1 kg. Dobivati jo bodo mogli le udje, to so oni, ki so plačali udinino za leto 1921; a tudi udinina je letos višja; iznaša 20 K. Denar za bakreno galico se vplačuje v trgovini Krajinšek in Penič, Vetrinjska ulica 9 in je treba naprej založiti popolno svoto. Tukaj galico se bo izdajala v tej trgovini. Kdor hoče bakreno galico v trgovini Krajinšek in Penič naročiti, ta mora se najprej s potrdilom izkazati, da je udinino za leto 1921 plačal, lahko pa tudi udinino kar v trgovini Krajinšek. Vsa naročila se imajo izvršiti do 15. novembra. Za tem dnem se naročila ne bodo več mogla sprejemati — Načelništvo.

Na živinski sejem v Mariboru se je prigralo 26. oktobra 1920. 11 konjev, 3 bike, 75 volov, 21 krav in 3 teleta. Cene 1 kg žive teže so bile naslednje: debeli voli 16—17 K, srednje debeli voli 15—16 K, plemenski voli 13—14 K, debole krave 12—15 K, debela telice 12—16 K, breje krave 16—18 K, mlečne krave 17—19 K, suhe krave 12—14, teleta 15 K. Sejem: dobro obiskan, povpraševanje posebno po mlečnih kravah.

Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni bo tudi za prihodnje leto naročila modro galico za našo vinogradnike. Ker je naročila zadruga galico letos naravnost pri tovarni, se lahko upa, da bo cena najnižja. Vse vinogradnike, kateri hočejo naročiti galico pri podpisani zadrugi, pozivamo, da svoja naročila prijavijo najpozneje do 10. novembra 1920 v zadržni pisarni ter plačajo za vsak kilogram znesek po 24.— K naprej. Vsak naročnik mora ob enem z naročilom tudi naznamiti občino v kateri se gorica na haja ter površino ali mero vinograda. Denar in na-

ročila se lahko pošljajo tudi po pošti. V tem slučaju naj vsak naročnik natančno navede svoj naslov in v pismu naznani vse zahtevane podatke. Kdor galico pravočasno ne bo naročil, je ne bo mogel dobiti ali pa bo jo moral zopet draga plačati. Naročila se lahko prijavijo in denar vplačuje v zadržni pisarni v Gornji Radgoni ali pa pri podružnicah.

Pojedeljske stroje raznih vrst, kot vitle, matilnice, žitne čistilne mlince, sadne in grozdne mlince, stiskalnice, pluge, reporeznice itd. ima v zalogi Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 46. Več o tem v inseratnem delu lista.

Dopisi.

Kamnica. V nedeljo 31. oktobra po večernicah ponovni tukajšnja Marijina družba igro „Lurška pastirica“. Vsi, ki ljubite pošteno zabavo, pridite!

Sv. Križ pri Mariboru. Volilno agitacijo je pričel 17. oktobra samostojni Mermolja. Po masi se je slišalo pred cerkvijo nekaj glasov, neki neznanec preroč je klical: Le za meno — le noter. Dve tretnji ljudi je šlo domov, nekaj radovednežev pa je hoteli osebnc spoznati znamenitega govornika Mermolja. Njegova liberalna duheteča izvajanja so ugajala zlasti onim, ki so se v svoji samostojnosti izogibali že delj časa cerkve in duhovnika. Splošen utis je bil ta, da njegov govor ni bil ne mrzel, ne vroč, pač pa suhoperano premjevanje nam že znanih reči. Uspehl vsega nastopa je bil ta, da je pristopilo k njegovemu Samostojnemu nekaj oseb, ki v naši občini nimajo volilne pravice. Gotovo so si tudi izbrali zastopnika stranke za dan volitve, da jim ne bo treba postaviti k samostojni skrinjici slavnatega moža. Ubogi Mermolja se nam je iz srca usmilil, ker je nevarno zastrupljen: v želodcu mu je namreč obležala Kmetska zveza in njeni strupeni časopisi: „Domoljub“, „Slovenec“, „Sl. Gospodar“ in „Straža“. Da si olajša grozne bolečine, je prišel dihar naš sveži zrak — očividno mu je odleglo se le, ko je kupil od gostilničarke, kjer je imel shod, kakih 15—20 meterskih stotov jabolk, da se vsaj deloma oškoduje za svoj trud, ki ga je imel pri nas, ko se je vojskoval s klerikalnim zmajem.

Ribnica na Pohorju. Naša na novo ustanovljena odseka Orlov in Orlic begata kri naših rdečkarjev. Ko so ob ustanovitvi zagledali rdeče srajce, jim je kar sapo zaprlo. Menda so se prvi hip razveseli rdeče barve, misleč, da so prišli njihovi brateci. Na tisto veselje je že zdrknila marsikatera kupica slabega vina po njihovih kosmatih grilih, Ptačniku pa, ki je nekdaj poznal samo Ptatschniggia in blaženi tajec, je zdrknila marsikatera kronica, papirnata seveda, v žep. A glej ga šmenta! Rdeče srajce so nas zapustile, socijalpatriote pa sta isti hip zapustila spomin in pamet. Gospodje sodruži, odprite svoj spomin in poslušajte, da ne boste farbali množice! Ustanovitev je bila 15. avgusta, 18. so namreč fante in dekleta že pridno delali. Samo vi, ki so vas rdeče srajce zmešale, ste jih s strahom in trepetom gledali 18. avgusta. Samo vi ste poslušali 18. pesmi, ki jih mariborski gostje niti niso peli. Samo vi veste o nečednem obnašanju Orlov in Orlic, dočim vsi pošteni ljudje, kateregakoli prepranja lahko povejo, kako vzorno se se obnašali. Kdo je orožnike naročil, pa vprašajte le njo same. Oni bodo vam že povedali. Kaj ne, iz strahu pred vzbujajočo se mladino, ki noče vaših neumnosti in nesramnosti, se vam je zmešal spomin, vas je zapustila pamet. Zato vam je govoril vaš general Šima, ki se razume v tej stroki toliko kot pri oglu, kaka nevarnost preti Ribnici od klerikalcev, zato je vas prosil, da držite vkljupno sedaj, sicer gre vse in tudi vaša namalana rdeča trdnjava fuč. Kako se mora „vkljup držati“, pa nam pričajo polomljeni stolci v vaši trdnjavi. Hudomušneži pravijo, da so si bili pri ušesih in v laseh v tako tesnem objemu, da je moral general Šima priskočiti na pomoč s svojim – „županskim“ stolcem; na kateri strani je bila zmaga, se ne ve; skoraj gotovo bodo to složno delo nadaljevali prihodnji. Županski stolec brez dveh nog pa čaka sedaj z drugimi invalidi na dohtarja. Rdeča kasa pa bo ga plačala. Ali ne, g. oštir? Pa še nekdo drugi sedaj kolne in se repenči, ker je moral pustiti pečenko na mizi. Hočeš, nočeš, naenkrat se je nahajal na prostem, da bi si ohladil vročo glavo. Ali se še kaj jezite, sodrug Kolar? Hec pa je le! Da pa je taka sloga škodljiva čevljem, o tem nam pa naj pove hauptman Šima in njegova boljša polovica, ki se je tala za zdravje svojega možeka. Da se ne prehlađi v teh hladnih večerih, moral je Šima s svojim čevljem takoj k dohtarju, kateremu je plačal delo in polomljeni iglo z besedami: „Bom že napravil, da bo za vas delavec prav!“ Gospod Šima, sedaj nam pa še razložite trnjevo pot domov. Hvala Bogu, kaj ne, da graben ni globokejši, sicer bi si res križ nalomili, ali pa, da ni vode, sicer bi bili šli goniti Grögelovo električno. To pa sedaj že veste, kako skale „vkljup držijo“, mnogo bolj, kot vi sodruži. Največje zlo pa je to, da kmetje, ti grdi oderuhi, kakor jih naziva vaša sranka, še sveč nimajo, da bi človek lahko bolj varno prišel iz jarka. Kako dolgo pa ste čepeli tam notri? Bil je res velezanimiv prizor, ha, ha! Skoda, da nas ni bilo več, ki bi vam ven pomagali. Ker imate pogosto tako nevarno pot, je občina dala popraviti brvi in mostove notri do vašega doma, da boste drugi lahko še bolj v rožicah. Da pa boste vši znali te zanimive dogodke, dajto to ponatisniti v „Ljudskem glosu“, ki vam bo iz srca hvaležen za edin resničen dopis, ker vši drugi so lažniji, hudobni in zlobni. Drugič pa še več, da vas spomin ne zapusti. Fantje iz fare.

St. Janž na Drav. polju. Dne 17. oktobra je bil za našo župnijo vesel dan. Milostljivi g. stolni preši dr. M. Matek je blagoslovil prenovljeno cerkev. Dolgo smo si želeli tega dneva, zdaj so se nam izpolnila naše želje. Na novo je postkal s freskami cerkev naslednik rojaka g. akademski slikar Simon Fras, ki prebiva zdaj v Slivnici. Izvršil je svojo nalogo nad vse pričakovanje dobro, umetniško ter si s tem postavil trajni spomenik v svoji rojstni župniji. Dasi je moral med svetovno vojno sukat kot vojak morilno orožje, vendar je to delo pokazalo, da še z večjo spremnostjo zna sukat čopič. Ponosni smo na domačina umetnika ter se mu za krasno delo najiskrene zahvaljujemo. Dočači mošter J. Kancler je postavil v cerkev novo krasno izdelane slugu cerkve primerne stole, ki jih vsakodobno hvali. Razen tega je dobila cerkev tudi nov lep tlak. Od vrha do tal, zunaj in znotraj prenovljena hiša božja je zdej čast in veselje požrtvovanju Sentjanščanov.

Sv. Jakob v Slov. gor. V nedeljo dne 17. oktobra je jaksobska nemškutarija praznovala svoj dan. Prišel je samostojni govornik. Pričuoči: v začetku 4 najzagrizenjši nemškutarji in 16 naših ljudi, proti koncu ravno tako, v središču 10 nemškutarjev samostojnežev in kakih 40 naših. G. Drofenik je klical, da bi ga slišali lahko tje v Jarenino tisti, ki ga zutraj niso hoteli. Kar je povedal dobriga, nam je že vse zna, ker vemo, da to zahteva in je zahtevala vedno naša Kmetska zveza, to so reči o draginji, o krivih davkih, o denarju, o izvozu. Zoper vse te nedostatke se je borila skozi celo čas Kmetska zveza, in če ni mogla doseči toliko, kolikor smo mi želeli, so kriti samostojni in njihovi liberalni prijatelji, saj je g. Drofenik sam hodil ponizno se poklanjat v Beograd največjemu liberalnu in skodljivev Slovencev ministru Pribičeviću, zato je ostudna nesramnost, če si upa napadati Kmetsko zvezo. Kar pa je Drofenik povedal slabega, pa je zraslo na liberalnem polju, to je o duhovnikih, o naših krščanskih možeh, to mora storiti, ker mu je naročeno od liberalnih bogatinov, kateri mu plačujejo shode. Največja nesramnost pa je bilo klobasarjenje o g. Roškarju. Ce bi ga Roškar slišal, bi ga gotovo zaradi zavijanja resnic včesnil po lažnjivih ustih. Potem je nastopilo neko ženščino, ki je govorilo proti ženski volilni pravici. Poslušalce je bilo sram, namesto te gospoške kmetske. V vseh državah je vpeljana ženska volilna pravica, le naši kmetski in viničarski ženam nam je samostojni ne privoščijo; jezila se je tudi nad Marijinimi devicami, že mora imeti vzrok se nad devicami jeziti. Zadnji govornik, nek človek od Sv. Marjete ob Pesnici, pa je razlil žolč nad šmarjetškim župnikom. O šmarjetškem župniku vemo samo to, da ga vsi farani zelo visoko cenijo zavoljo njegovega delovanja v blagovare; ta junak zato g. župnika doma ne upa napasti, je pa storil to drugie. Dafi si niso upali na glasovanje nobenih zahtev, povedali niso nobenega programa kako bodo delovali njihovi poslanci, če bi bil kdo takoj bedast, da bi jih volil; glavna reč jim je bila šumat kmete proti vsem drugim stanovom. Ker so se ne katere našo dekleta poslašili vsled neščasnih izrazov in neumnosti, je hotela tista gospoška kmetska s šumtanjem pozrociti pretep, in če bi ne biš naš razumljeni ljudi, posebno g. Ketiša, bi tudi pri nas, kakor so drugje vajeni samostojni obhajali svoj shod z prepirom in pretepom. O g. Drofeniku mislimo, da se za stonj vadi za poslanca, ker bomo mi vsi volili Kmetsko zvezo, o kateri vemo, da je postavila za kandidate ljudi, največ iz kmetskega in delavskega stanu, pa se le pri tem tudi ozirala na vse druge stanove, ker imajo vsi pravico živeti pod tem božnjim soncem. Ti po veliki večini kmetski možje so že dosedaj in bodo v prihodnje zahtevali odločno pravice našega ljudstva, posebno pa samoupravo za Slovence v Ljubljani o kateri g. Drofenik ni upal ali ni vedel veliko povedati. Njegovi politični krušni očetje, g. bankirji so namreč proti samoupravi našega ljudstva, ker vejo, da bi se nam potem dobro godilo. Vsi ti možje Kmetske zveze pa verujejo v neskončno pravičnega Boga, ne samo „v eno malo pravičnega“ kakor g. Drofenik.

Sela pri Ptiju. Pri nas se je vršil shod Samostojne 17. t. m. Govornika sta priružila točno ob uri, toda oh. poslušalca ni nobenega! Cakati je treba. Pridejo g. Murko iz Pristave, ki so hodili na Dunaj Slovence izjeti in g. Merkuš, ki je živino rekviriral in naš g. nadučitelj Sorec, pa nekaj drugih poštenih mož. Pričelo se je. Prav pridno se je obrekalo duhovnike, kajti drugačega ne znajo povedati kakor vera in vera. Pa saj vera še dobro stoji. Seveda dobro stoji, naš učitelj zunaj pred cerkvijo in cigareto kaže, ko je v cerkvi pridiga. Dokler bo učitelj pri Samostojni, bomo mi pri Kmetski zvezzi.

Sv. Urban pri Ptiju. Potapljače se Samostojna se oprijemlje vsake bilke, da bi se vzdržala na površju. V zadnjem času celo človeka v osebi Šimonča Vinca. Ta leta od bajte do bajte in agitira za „kmete“ seveda. On sam je sicer kmetskih staršev sin, a iz delamržnosti popravlja raje harmonike. Evrovam kmeta! Koliko zasluži za agitacijo, nam ni znano, pač pa se je enemu naših obljubilo od nekega uradnika v Ptiju tisoč kron na mesec, če bi hotel agitirati. Vincet dobil najbrž več, ker je pustil celo priljubljeno harmoniko v kotu. Muzikant Vincet je „kmet“, a tisti, ki mu plačajo judežev groš, so še „večji kmetje“. Proč z nesnago!

Sv. Lovrenc — Sv. Andraž — Sv. Bolzenk v Slovgor. — ali spomin na 17. oktober 1920. Samostojnež so povsod enaki; mnogo smo že čitali o njih, da skoraj nismo mogli verjeti; da so poročila naših listov resnična, o tem smo se prepričali na svoje oči na dan naših treh shodov dne 17. oktobra. Ljudi najnižje vrste, za katere drugače ne mara nihče, pijance, raz-

graže, srove pretepače so najeli in napojili, da bi razbijali na shodih in jih onemogočili. Sent Lovrenčani so po svoji stari navadi žugali s kamenjem in so pisali g. Brenčetu, ki je bil naznanjen kot govornik, da ga eaka najhujše. Andraščani pa so mu naznani, da naj pripelje kar rakev (trugo) s seboj. Znani Simonič od Sv. Urbana je letal celo soboto po Ločkem in Trnovskem vrhu in je najemal in prisil razbijalec. Res je dobil pisančeka Nedelka iz Trnove in razgrajača Rajšpa iz Ločkega vrha in še nekaj drugih bratcev — toda shoda pri Sv. Lovrencu in Sv. Andražu sta se vključili temu vršlu in obnesla vrlo dobro. In ko je na koncu g. Vesensjak vprašal navzoče enkrat — dvakrat — trikrat, ima li kdo še kaj spomniti, so molčali vsi, tudi samostojneži; porazeni so bili! Njihova surovost jih je uničila. Pri Sv. Bolfenku so zbrali zato večjo četo; prisel je generalni štab iz Crmle, oba Krajnca in Brunčič ml.; gočovski Kramberger je posil brezdelnega Ceha; iz Biša so najeli za pomoč znanega ponočnjaka — hlapca, kateremu so morali baje še posoditi hlapca; iz Kumrove okolice pa je prisel velemodri Vukov Janez iz Crmlešaka. Tudi Nedelko in Rajšp nista manjkala. In tako je stala armada nasproti armadi, nasprotniki ob strani in za vogalom, naši seveda širikrat močnejši kot samostojneži. Njihovi najhujški hlapci so prideli s svojimi nečednimi medklci. A kaj je bil uspeh? Pripomogli so s svojo surovostjo samo k naši zmagi; shod se je vršil v redu in naši so zapustili shodišče s sijajnim preprščanjem, da je le Kmetska zveza prava kmetska stranka, stranka dela in dostojnosti. Takoj po shodu so prišli možje h gosp. Zebotu in so mu izjavili: Do zdaj smo bili samostojneži, a danes se sramujemo teh surovih ljudi; odslej bomo pristaši Kmetske zvezze. Samostojneži so po shodu še nekaj časa razsajali in preklinjali na cesti, njihovega najbolj divjega pomagača pa so še isti večer vrgli iz Ketišove gostilne v Bišu. Ponoči je še trgal plot in pobijal šipe pri svojem dobrotniku Sikarju, tako da ga je Sikar drugi dan sam izročil orovnikom. Zdaj ga sodnija še zasleduje radi razjaljenja Njeg. Veličanstva. Tako se bo končalo delo samostojnežev v sramotnem sodniškem zaporu. In s takimi ljudmi se naj brati naše slovensko ljudstvo? Ne in stokrat ne! Naše mesto je samo v pošteni, večno zvesti Slovenski kmetski zvezzi. Bog njo naj živi in množi!

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Vključil temu, da je urbanski Vinko Simonič celo soboto in še pozno po noči letal po Trnovskem in Ločkem vrhu od hiše do hiše in hujskal ljudi, da naj gredo v nedeljo v velikem številu k Sv. Bolfenku in razbijajo shod KZ, se je shod vršil in obnesel celo prav sijajno. Velika množica zavednih mož in fantov, narodnih žen in deklet je napočnila zborovalni prostor in z zanimanjem so vsi sledili lepim izvajanjem vseh treh govornikov, gg. Meškota, Zebota in dr. Vebleta. Hujškač Simonič se sam ni upal priti na shod, pač pa je posil svoj črmenski generalni štab: Brunčiča in oba Krajnca z nekaterimi nahujškanimi nevedneži, da motijo shod. Njihovo neolikano in surovo obnašanje ni moglo preprečiti shoda, pač pa je vsak treznomisleč zborovalec iz tega spoznal, da stranka surovih razgrajačev ni bila in ne bo nikdar prava ljudska stranka. Ze takoj po shodu so prišli možje h g. Zebotu in so mu izjavili: Do zdaj smo bili samostojneži, a danes nas je sram Samostojne, odslej bomo zvesti pristaši Kmetske zvezze. In ti ne bodo edini, prišlo jih bo še več. Zato živelna naša stara in zvesta Slovenska kmetska zvezza!

Polenšak. Koncem julija letos je prišel sem iz Studenca pri Ljubljani znani orovnik v poloju Bart. Firš, oblečen kot duhovnik, prosil tu kot popotnik za prenočišče in ga, ker je bil ljudem nepoznan, dobil. Sedaj že nad 70 dni tu prenočuje, dela nemir, strahuje gospodinjo, ki mu je dala prenočišče, jo bije in uva in jez zapira hišo, da ne more spravljati svojih zadežev pod streho. Gospodinja je prosila posredovanja najprej pri občini, potem na okrajnem glavarstvu in na sodniji v Ptaju in pri orovnikih v Juršinci, pa do sedaj povsod brez uspeha. Vprašamo jalo: čemu imamo oblasti, če ne ščitijo podložnikov, da človek ni več varen ne življenja in ne imetja? Če je Firš blazen, spada v blaznico, če pa je hudoben, naj se ga kaznuje. Ni čuda, da ljudstvo izgublja vse zaupanje v oblasti.

Ljutomer. Tukajšnji volilni imenik za državnozborske volitve, oziroma reklamacije, so vzbudile pri nas pravo burjo. Med drugimi reklamacijami je reklamiral tudi naš odbor KZ 23 v imenik vpisanih oseb, ki so se na podlagi uradnega izkaza pri zadnjem ljudskem štetju priznali za Nemce in katerih občevalni jezik še je do danes po največ nemški. Sedaj pa glejte čudo, ki jo uganja naša reklamacija komisija. Od navedenih 23 oseb je komisija izbrisala le tri in sicer: enega rojenega domaćina, enega Hrvata in prejšnjega g. glavarja ljutomerskega. Komisija je imenila, da z izreklamacijo teh treh liberalistvar na to nič škodovalo, ker se dotičniki volitev gotovo ne so udeležili. Reklamacija komisija utemeljuje svoje postopanje z izgovorom, da javno priznanje Nemcov, in nemški občevalni jezik pred 10 leti nista zadostna vzroka za izbris. Komisija navaja v svojem sklepu, da se je dotičnih 20 oseb pozneje priznalo Slovencem. Kako se je pa vršilo to zanimivo priznanje, bi znal g. Simgy in drugi povedati marsikaj! Onim gospodom pa, katere je odbor KZ hotel izreklamirati in ki so kljub izreklamaciji ostali v imeniku, pa samo častitamo in jim želimo več narodne zavednosti. Svetujemo jim, naj ne delajo nepotrebnih prask.

Konjiški Okraj. Volitve se bližajo, zato je spet prišlo nekaj življenja med nas. Konjičani so se veči-

noma priglasili za Slovence, le kakih 30 je še vedno "stramm daje", če tudi še pravilne nemščine ne znajo ter se pišejo n. pr. Senica, Topovšek, Brezovnik, Kovač, Filipič itd. Bravo! So to večinoma obrtniki, zapomnimo si jih! Slovenski obrtniki dobro došli pri nas! Kdor ni z nami, je zoper nas, hajdi v "dajčest rajh" stradat! V Oplotnici si samostojni precej upajo, pa bogove kako imenitno menda ne bo, dasiravno pomaga sam dr. Grega in dr. Tone, Bomo videli! — Loče in Stranice so socijaldemokratično-komunistično-nemškarsko navdahnjene, pa seveda ne v večini, kajti pametni ljudje ne grejo blizu in mnogo se jih že spamejuje. En primer. Govornika gori imenovanje stranke sta na Stranicah tako govorila, da je večina poslušalec odšlo, od ostalih kakih 30 pa menda dve tretjini ali se več ni razumelo, za kaj da gre. Blago! To pri njih od 30 do 70% ceneje, kakor drugod. To nas veseli! To je razumel vsak. Pa to je samo vaba. Sedaj pa, kaj pač pomenijo besede: "Pripravite se, držite skup, trdno sklenjeni, vojska bo kmalu"; daje: "Nemška Avstrija je veliko lepše urejena, kakor naša država, tam so naši sodruži na vladu." Ali pa: "Zakaj smejo slovenski agitatorji na Koroškem nositi orožje, mi socijalisti pa ne?" Ali ste razumeli? Budem pa mi razložili. To se pravi: Z orožjem budem prevržli starci, nobili, poklali, poropali, kar ni z nami, kakor na Madžarskem ali na Ruskem ter si ustavili svojo internacionačno komunistično strahovlado. In ti, slovenski kmet, boš trdo delal in plačeval s krvavimi žulji še stokrat večje davke — če pride do tega — in tvoje spoznanje bo prepozno! Obzavljavanja vredno je, da se nekateri kmetje družijo s tako stranko. (Opomba uredništva: Svetovali bi, da bi se takih shodov udeležil kak vladni zastopnik, ker take hujškarije so le malo prehudele!)

Konjice. Po dolgi mučni bolezni je umrl brat Orel Alojz Perklič v cvetu svoje mladosti 18 let. Pogreb je bil v pondeljek, dne 18. oktobra ob veliki udeležbi sorodnikov in bratov Orlov, ki so ga tudi nosili k zadnjemu počitku. Lep je bil pogled na sprevod po Glavnem trgu do cerkve, kjer je bila sv. maša zadušnica. Potem smo spremljali rajnega na pokopališče, kjer je ob odprttem grobu govoril mil. g. arhidiakon galnjeve besede rajnemu v spomin, nam pa v spodbudo. Bratje Orli so mu zapeli v slovo pretesljivo nagrobnico "Mrtvaški zvon." Žalujoči mateni na bridki izgubi naše sožalje, rajnemu Lojzeku pa večni mir!

Smartno ob Paki. Velika čast je doletela našo občino. Pirtušek Franc, sin našega župana, je postal misijonar. Pa ne mislite morda, da bo svoje misijonsko delo opravljal v Afriki med črnenci ali v Ameriki med Indijanci, ne, on bo misijonaril v naši domači občini in sicer ne bo oznanjeval naukov Kristusovih, ampak nauke slavnega Mermola in globoskega Ureka. Je torej misijonar samostojnežev. Preteklo nedeljo 17. t. m. je že delil letake, na katerih se obrekuje in smesi Kmetsko zvezo in se hvali Samostojno. Upamda, da bo za ta čin tudi sprejet kakšen križeč ali kakšno drugo prizorno odlikovanje. Kmetje, dobro si oglejte tega prijatelja. Upamo, da ne bo dobit veliko somišljenikov, ker so šnopsarji, hvala Bogu, zginili iz naše srede! Vsak zaveden in pošten volilec naj takšnim misijonarjem vrata pokaže ter jim pove, da za take žabe pri nas ni mlak.

Luče. Dne 17. t. m. se je na prav slovesen način izvršila tukaj ustanovitev dekliške Marijine družbe. K lepi svečanosti so prihitela dekleta še tudi od drugod. Zlasti v obilnem številu je bila zastopana načarška dekliška Marijina družba, ki je imela s seboj svojo zastavo.

Mozirje. Samostojneži, katerih ni nikdo pri nas poznal do razpisa volitev, so začeli v celem okraju prirejati shode. V Rečici na Paki in pri Sv. Frančišku sicer niso mogli zborovati, zato pa so liberalci, nadučitelj Kocbek, Ivan Lipold pd. Ivan Grozni v Mozirju, izkorisčevalci kmetov Jirman in Židarn napeli vse sile in zborovali vse, kar liberalno misli, skušaj, da so mogli prirediti par shodov, na katerih sta sledkomili Drobnič in hauptman Sancin zabavljali čez vse, kar ni liberalno. Gg. vojni dobičkarji, ki so z lesno kupčijo na račun kmetov obogateli, se najbolj pehajo za liberalno Samostojno stranko; že vedo zakaj. Mi privoščimo vse bivše liberalce samostojnežem, večina ljudstva v našem okraju je bila in ostane v taboru Slov. kmetske zvezze.

Gornjigrad. Zivela samostojna narodnost! Koma je postal samostojni liberalci Židarn načelnik okr. zastopa, nai imel najnajvečjega posla, kakor spraviti največjega nemškutarja v našem okraju Ign. Fludernika pd. Enž na Ljubnem v okr. odbor. Kaj gg. liberalcem mar, da je Fludernik še danes zaupnik najbolj strupenih celjskih nemškutarjev, kaj jim je mar, da ga nikdo v Ljubnem ne mara, kaj jim je mar da sovraži vse, kar je slovensko, glavno in merodajno je, da je liberalec, sedaj samostojni liberalci. G. Fludernik bo menda sedaj kot okrajni odbornik laž v Logarski dolini dobil kako zavetisce za Nemce, katerega do sedaj ni mogel dobiti. G. Kocbeku častitamo k narodnemu delu, katero vrši liberalna samostojna stranka, za katero si on tako vneto brusi pete.

Smartno ob Dreti. Pod tem naslovom je izšel v predzadnjem "Novi dobi" surov dopis, ki meri očividno na-me. Izjavljam zato, da člankov v "Slovenskem Gospodarju", ki so dali povod za napad gs. Severjevicem, nisem pisal jaz, nisem z dopisi v nikakoršni zvezi in ne vem, kdo jih je pisal. Prosim tudi slavno uredništvo tozaddevnega potrdila. Sv. Jošt, 9. X. 1920. Blaž Foznič, ovčji pastir, falirani kaplan, bodoči profesor, itd. itd. — Potrdilo uredništva. Potrjujemo, da dopisov, o katerih piše "Nova doba", ni pisal gosp. Blaž Foznič.

Galicija pri Celju. Za bližajoče se volitve se zelo pripravljajo tukajšnji samostojni. Njih general, Jože Nareks, leta tako neutrudljivo po celi občini, da je gotovo že raztrgal več parov podplatov v korist (ali pa škodo?) Samostojne stranke. Cudno je, kako Nareks vedno povdarja (in s tem slepi ljudstvo), da samostojneži niso proti veri, ko vendar že vraci čvajo po strehah, da se okoli Samostojne, kakor povod drugod, tudi tukaj zbirajo sami delamrži socijalisti, nekdanji Štajerčanci, ki se za cerkev in vero brigajo samo takrat, kadar udrihajo po njej!

Galicija pri Celju. Da bi ljudstvo sedaj med volitvami zgugli, so samostojneži začeli širiti naj podleže laži in obrekovanja. Poslušajte! Da se je uvedel novi dač na mošť in sadjevec, so rekli samostojneži v Galiciji, tega je kriva samo Marijina družba in njen voditelj, ki je, tako so rekli, posiljal po župniji okrožnico, v kateri družbeniki zahtevajo od bograjske vlade novi dač! Dr. Korošec je prodal naše vojake Srbom, trdijo dalje tukajšnji samostojni. Zopet so to napravile družbenike, ki so podpisovale tozaddevno okrožnico na vladu! Ko pa se je enega teh najbolj glasnih junakov prijelo za dolgi jezik, naj daje te trditve, tedaj je samostojni junak sveto zakajal, da to ni res; moral je javno pred cerkvijo preklicati vse laži in obrekovanja! Kmeško ljudstvo, poslušaj! Ko slišiš kakega samostojnega junaka razširjati take in enake laži, primi ga trdo za jezik, znani njegovo ime s pričami vred še tisti dan vodstvu Ljudske stranke; naj se pred vsem svetom pokaze, kdo so sovražniki dobrega slovenskega ljudstva, in kako delujejo!

Debrna. Naša Samostojna je kmetska in narodna stranka. Zato je skušala vreklamirati: Hanns Schäperl, trgovec, Peter Okroschnigg, čevljar, Wilhelm Feldin, mesar, Michael Koss in še ostale kmetje Jugoslavije. Sploh se čudijo samostojni, posebno pa njih gospod fajmošter Blaž, kako, da se niso vsi Dobrčani sprevideli, da je ravno Samostojna edina kmetska organizacija, ko se poteguje za take prijatelje kmeta, kot je med drugimi tudi g. Justin, katerega tudi marsikateri samostojni kmet preklinja, že ve zakaj. Kako, da ste pozabili na svojega, nekdaj tako požrtvovalnega agitatorja, faroškega Laleka, in ga vreklamirali? Ena kroglica bi le bila več! Malo preveč ste pokazali, da vam gre samo za glasove pri volitvah, ne pa za kmetske koriste. Sicer bi vi raje dali kroglice g. Schäperlu, lovevu, da uničuje divjačino, ki dela škodo našim samostojnim kmetom po hribih. In še to je treba omeniti, da je g. Blaž zelo pozabil, da vslede kazni 2500 K in treh dni zapora, radi navijanja cen nima volinne pravice, pa je skušal svojo srečo, da bi prisel v imenik. Konečno je pa menila njegov edini samostojno-kmetiški cilj, da bi več ljudi hodilo v njegovo gostilno, zato jih zadržuje v svoji gostilni pri svojih pridigah, da postajajo lažni in žejni. In njegovi govorji gotovo razjasnjujejo kmetjevno kmetsko delovanje na Dobrni, kjer je nesel vse, kar je prodal, v žrelo "kmetskega prijatelja" Golla. Nikar se ne huduje zaradi tega dopisa! To je pač prvo poročilo o vašem koristnem samostojno-kmetskem delovanju za kmeta.

Laški okraj. Kakor bi se bile odprle vse peklenke zatvornice laži in obrekovanji, tako so začeli sedaj pred volitvami naši politični nasprotniki ogeni brušati in žveljeti na naše voditelje, pred vsem na dr. Korošca. Izmed vseh se odlikujejo samostojneži, da bi tako ljudstvo ne videlo zvezze, katera se sklepata med samostojneži in liberalnimi doktorji, zato pa loči voditeljih Kmetske zvezze. Laži, kakor n. pr. da je dr. Korošec hotel zbežati z 90.000.000 K v Avstrijo, da je kupil graščino in druge tako vesti, Sirijo naši samostojni in socijalistični agitatorji med ljudstvo. Fotrebno bi bilo takim ptičem stopiti malo na prste, in dati priliko pred sodiščem, naj trditve dokažejo. Ako bodejo naši nasprotniki se še nadalje poslužiti takih sredstev v dosegu zmage pri volitvah, bomo v prihodnjih številkah "Slovenskega Gospodarja" brez oziroma imenovali take lažnjivce s polnimi imeni, četudi se najde med njimi kak cerkveni ključar.

Dol pri Hrastniku. Podpisani posestniki in delevci obsojamo z vso odločnostjo nesramno blatenje duhovščine, predvsem osebno razširjanje domačega g. župnika, storjeno od strani govornikov — komunistov na njihovem shodu, ki se je vršil dne 10. t. m. pred tukajšnjim poštnim poslopjem. Odločno protestiramo tudi proti temu, da se prostor pred pošto, torej pred državnim uradom, zlorablja v svrhu zborovanju revolucionarnega značaja, ki so vsakemu poštenemu človeku in državljanu v podtko.

Pillštanj. 19. oktobra je umrla po dolgi mučni bolezni kmetica Terezija Turk v starosti 64 let. Rajna je bila mati č. g. Miloša Turk, kaplana pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Bila je vrogledna slovenska gospodinja, ki jo zelo pogrešajo domači in vsi, ki so jo poznali. Vedno bolehnja, bila je tudi vedno vredna duha in veselega srca. Pogreba se je kljub slabemu vremenu udeležilo osem gg. duhovnikov pod vodstvom vlč. g. dekanata. Bog naj tolaži domače, blagimamici pa naj da večni mir.

Dobova. Na nedeljskem shodu je gromovnik g. Urek napadel dr. Korošca, da si je nagrabil veliko denarja. Kmetje, ki imajo sami nekaj tisočakov v posojilnicu, so rekli, zakaj bi si vsak izmed nas smeri pridobiti denarja, le Korošec naj bi ostal večni revec. Morda ga še volimo, saj Urek itak tudi samo na to misli, kako bi po naših plečah splezal do denarja, da si hišo zakrpa. Preveč je že zmagoščen, naše gibanje mogočno narašča, kmetice iz Pišec pa se čudoma vprašujejo: Ali bo res naš Urek poslane?

rek je že začel demobilizirati na kmetih, in že vabi Kmetsko-delavsko zvezo, t. j. rdečkarje, k sebi, češ, naša stranka ni razredna ter jim deli „Kmetijski list“, ki mu je ostal v Kapelah. Ali mu bo rdeči lntver odstopil glasove? Ker se občinski gerent boji zlasti komunistov, da ne bi mu na Obrež prenesli občne, se mu je lepo zahvalil za nauke, ki jih je pokrščan od Zorčeve kapljice, — v nebrzani strastvenosti delil kot bi bil na rdečem in ne na zelenem shodu. Rdečkarji so mu seveda — najbolj ploskali.

Anton Pave.

K Živinorejski enketi.

IV.

Pri razpravi o živinorejskih organizacijah je blok bodočih občinskih in okrajskih živinorejskih odborov osenčil veliki pomen, ki ga imajo živinorejska združenja za napredek živinoreje in brez katerih (združenj) si zaenkrat resničnega uspeha pri napredku zaenkrat sploh ne morem predstavljati. Nekateri vdeleženci so sicer predlagali, da naj tako združenja ne bodo zadruge, marveč prostovoljna društva; eden je celo bil mnenja, da naj kmetijske podružnice prevzamejo posel živinorejskih zadrug; največ jih je pa smatralo, da so taka združenja manj potrebna, čim bo v vsaki občini posloval živinorejski odbor. Jaz gojam naziranje, da so živinorejska združenja neobhodno potrebna tudi zraven občinskih živinorejskih odborov in določiti je le, ali naj se imenujejo živinorejske zadruge ali živinorejska društva ali naj najdemo za nje kako novo ime.

Zivinorejske zadruge v smislu zadružnega zakona, z vsemogočimi objavami in vpisi v zadružnem seznamu, ter letnimi prisilnimi revizijami glede denarnega prometa, kar vse se združuje z nepotrebnimi izdatki in sitnostmi, so za zavreči in že obstoječe v tem smislu naj le čimprej nehajo: ne trosimo denarja, časa in truda za stvari, ki niso potrebne. Živinorejska društva v smislu družvenega zakona pa taka združenja živinorejev pravzaprav tudi niso, ker nimajo nikake določene letne članarine in ker morajo člani prevzeti polno jamstvo za vse društvene obveznosti (nakup bika, itd.) kakor slednje primer pri zadrugah v smislu zadružnega zakona. Kljub temu bo vendar najumestnejše postaviti živinorejska združenja v okvir družvenega zakona, radi enostavnega poslovanja in manjših stroškov, ter mesto živinorejskih zadrug usfaničljati živinorejska društva: razne jamstvene formalitete bo mogoče na eden na drugi način obiti že z ozirom na to, da bodo društvi pristopali le razumnejši živinoreje in da je jamstvo za enega bika razdeljeno na 80 krav in vsled toga v mirnih časih ni preveč visoko. Uradni vpis živinorejskih združenj je potreben radi državnih podpor: morebiti bi se tak vpis mogel izvršiti v kakem za to določenem seznamu pri poverjeništvu za kmetijstvo in bi se tedaj vse kmetijstvo oziroma živinorejo pospeševalne zadruge vodile kot v zadružnem seznamu nevpisane zadruge, kakor je to na primer pri Bohinjskih sirarnah.

Zivinorejska društva, ki naj se ustanovijo po vseh večjih občinah imajo namen delovati na razumno rojo, vzrejo in razvoj živine v svojem okolišu z nakupom in uporabo enega ali več maščenih bikov za one krave svojih članov, ki jih odbor pri odbirah (licencovanju) spoznajo sposobnim za matične krave: nadalje nadzorovati plemenske živali, iti članom na roke pri vzreji in presojanju telet, udeleževati se živinorejskih razstav, voditi rodovnik itd. Licencovanje krav izvrši ali društveni ali posebni odbor skupno z živinorejskim izvedencem zveze, h kateri društvo pridupa. Občinski živinorejski odbori bodo morali skrbeti za vso živino, slabo in dobro, ter jo po možnosti izboljševati; živinorejska društva odbirajo le najboljšo živino in le to še naprej izboljšujejo — ker napredek ni nikdar zaključen — ustvarjajoč in razširjujoč na podlagi rodovnika vedno nove, po svojih koristnih lastnostih posebno se odlikujejo živalske rodbine. Prva naloga živinorejskih društev bi bilo bila, poskrbeti, da vsak posamezen član zanesljivo vodi zapisnik o poskusni molži; druga naloga je, da člani, ki imajo na podlagi zapisnika o poskusni molži prav posebno dobre mlekarice pristopijo k kontrolnemu društvu — ki sega navadno v okoliš več živinorejskih društev, — čigar namen je doznati, katere krave dajo iz najmanj krme največ mleka; tretja in pravzaprav bistvena naloga živinorejskih društev pa je, ustvarjati iz teh najboljših mlekaric, ki glasom kontrole kontrolnih društev porabijo najmanj krme za gotovo množino mleka oziroma, ki se odlikujejo s posebno krepljimi prebavili, rodovine, zasedajoč bodočo krvno črto po rednih zapisnikih v rodovniku. Bike dobivajo društva iz zanesljivih rejskih (plemenskih) središč, če je črda središča še boljša od živine članov in če se isti vsled večje krvne zenačenosti odlikujejo z močno individualno potenco (posebno spolno zmožnostjo) pri podedovanju (Rejska središča se poslušujejo često najozjega krvnega sorodstva v svrhu utrjenja gotovih koristnih lastnosti; živinorejska društva na to pot ne smejo stopiti, ker ne prenese vsaka žival vsikdar dobro sorodstvenega plemenjenja in ker si ne zna vsak živinorejec pravočasno in razumno pomagali, čim se pojavi zle posledice. Umna živinoreja ni le suho rokodelstvo, kakor si to često predstavljajo stroknjaki; tudi ni vsakdanje kmetsko delo, kaj ga more opravljati vsaki hlapec ali vsaka dekla, kakor si to predstavljajo naši živinorejci; umna živinoreja je umetnost, ki se spaja sicer s precizno strokovno tehniko in zahteva vsakdanje kmetsko delo, ki pa bo prinašala najboljše sadove in največji

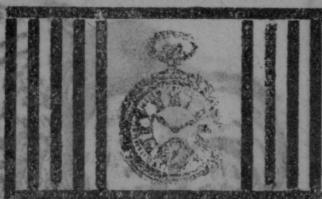
dobiček le pridnemu, strokovno dobro solanemu gospodarju, ako mu je Bog podaril vrhutega še par zrne umetniške soli ali kakor mnogi pravijo, dobre sreče. Z živino naj se vsikdar utvarja le najbolj razumna oseba v gospodarstvu, najboljše le gospodar ali gospodinja sama: potem bo v najvišji meri dobičanost.

Enketa je sklenila, da naj se z vladno naredbo takoj zspove izvolitev občinskih živinorejskih odborov. Prva naloga teh odborov bodi takojšnja ustan-

vitev živinorejskih društev, kjer takih še ni. Živinorejska društva naj pripravijo ugodna tla kontrolnim društvom, ki naj jih z ustanoviljivo čimprej sledijo. Državni činitelji pa naj potvetijo takoj vso skrb ustanovitvi rejskih središč oziroma odbori najboljših živinorejev-umetnikov, ki bodo dodajali živinorejskim društvom vsestransko preizkušene in z ozirom na kritišne lastnosti najboljše plemenske živali. Je torej dela veliko: zato je delo smotreno decentralizirati in le vodstvo naj ostane enotno.

Hala razprtija.

Razmatra:

OBRE
Vsebina vsebuje za uporabljajočo v
poprovju. Izdelava ar. 1920.
in strankarstvo. Cenar. 1000.
Postrojba: točna.
JOHN GRIMM, MARIBOR
Sprejeti tudi v Srednji Evropi.

Ravnino so došle
Vsebina vsebuje blaga iz inozemstva,
kterih razpoljujamo po celotni
državni, je zelo visokih cen.

Sej	Kavu
Zelenjave	Črna
Mandarinske	Črna
Škodljive	Črna
Spadne	Bombone
Škodljive	Bombone
Vrtničke	Erazm
Čokolad	Štrúvečky
Flage	Štrúvečky
Porodniških	Štrúvečky
Rosolje	Svetla
Džezovo	Svetla
Minzovo	Tanjutina
Pomeranče	Tanjutina

Anton Nočnik
CELJE, GLAVNI TRG.

Težka, plemenska 5 let starca
kobilka se zamenja za
težkega konja, Ribička ulica 9,
Maribor. 927

Franc Čvrlak, Slov. Bistrica

beličnica roska, obrt medu in voččenj, se pripravlja častiti domovščini in cenj. odjemalcem za najboljšo potrebo, izvršuje v okrajevih izdelkih voččene svede po najnižji ceni. Za izvrstno kakovost svede se jamči ter se pripoča za blagohotno naklonjeno t. 924

Med. univ. dr. Arnsk

ordinira v Celju, Glavni trg 16,
1. nadstropje. 920

OBLEKO.

Pripreste in najfinješje. Točno in
solidno delo. Dobre blago. Ceneje
kajer kjerkoli, zmanj pri:
ALOJZIJ ARBEITER, Maribor,
Dravska ulica št. 15, (pri starem
zvestu). 401

Jurij Juteršnik

Alična in plečar, Maribor, Bratislavská
ulica 2, se pripravlja za
izdelovanje vočč in to plečne opa-
čitve del.

Na debelo! Na drobno!

Kupi se!

Petrolejske kante

dve s zabejem, plačamo po 55 K
posamezne po 20 K, vsaka želen-
čna postaja. Sever & Kom., Ljubljana. 877

Suhe gobe

laneno seme, krunce ter
vse druge deželne pri-
delke kupuje trgovina
s seme in

Sever & Komp.,
Ljubljana. 848

Naročajte naše liste!

Decorative horizontal separator line with small circles.

Kesti, ščetine,

stare železe, curje
vseje vrake razstavimo po najvišjih
cenah.

KADMIR SINJA, POLJČANE.

Kupim sledečo

stvari: Žaga ali mila, go-
rdine, male vile, gori, posetve, ščetki v krilih,
čedra pomejnjemnik (velgaster), zve-
po latkočemilo 15 do 20 PH.
Ponudbe v notranjih popisom in
cene na A. Marin, Gomilsko pri
Celju. 915

Preda se!

Lepo posestve

na spodnjem Munkem polje 47
oralov semije od tega 7 oralov
vinograda muge živine, zaloge in
premislne za preda za dva mili-
juha kron proti phidlu. Ponudbe
na upravljavo pod „Ugledni zakup
v Jugoslaviji.“ 919

Posestvo,

lepo v bližini
ob železnici, vinsograd, sadarsenik,
polje in gozd z živino in pridelki
na preda. Pejasnila v upravništvu.
922

Kdo si želi nabaviti pristavo in
znamo

haložno vino

so naj blagovno poslužiti „Pre-
kaloške tegorice z vinsko Anto-
Boroščak in drug pri Sv. Barbara
v Bledu. 861

Lepo posestve,

Marija Šebet na Sladki-gori je
takej na prodaj. 897

Pozor malinarji!

Dober ekrajan valjški stol s 4
valjari in 475 krat 217, sedaj še v
rabi, se pa ceni preda; tudi stroj
„Broka“ za čiščenje zrnja. Več
pone Paul Piñacer, Ptuj, Za po-
postajo št. 24. 907

Proda se

lepo posestvo,

tik glavne ce-

ste, četrt ure od žel. postaje pro-

da se zavoljite pressilitve. Več se

ise pri gosp. Anton Fidler, trg
Lemberg, p. Podplat. 893

IZDAVA IN ZALOŽLA TISKARNA SV. CIRILA
V MARIBORU.

Službe:

Za večjo grajsčino

v bližini Celja se izdelata en iz-
vrstna kovač za kovanje vozov in
podkovanje konj in en zrepen
kotar, oba še megeče z večjo od-
razno držino, ki bi bila potreba
za poljska in vinogradna dela na
grajščini. Oba dobita prosto sta-
novanje in nekaj zomlje za lastne
rabe in bi smela prevzemati tudi
dela za okolišane za lastni račun.
Ostali pogoji nesmeno. Pojasnila
dajo Ivan Rzeharič, odstnik v
Celju. 888

Viničarja

sprejme dr. Vla-
dimir Serne, od-
vetnik v Mariboru, Sedna ulica
14, za vinsograd v Bežanju pri
Mariboru.

Na drobno!

Viničarja

s 4 delavskimi
močnimi išče od-
vetnik dr. Rapoc, Maribor. 108

Kot pristavnik,

ali viničar, podkovan v živinoreji
išče kot koroški Slovenec-begunec
primerne službe. Naslov v agravi
listu. 928

Učenca

iz dobre, poštenie
hiše sprejme tako

Franco Čvrlak, medičar in svečar
v Slov. Bistrici. 925

Službo

občinskega tajnika,
zdržano s službo

organista išče koroški begunec-
Slovenec. Ponudbe na FERLIC

ZDRAVEO, Meža, poštno ležeče.
926

Siški.

Poštene

MANUFAKTURA!

V CELJU

zraven nemške cerkve ali
nasproti Narodne kavarne

KUPUJEMO PO
**NAJVIŠJI DNEVNI
ČENI**
FIŽOL IN LEČO
v vsaki mnežini ter prosimo ponudbe na
Anton Tonejc in drug,
MARIBOR

917

Imam veliko začelo finega moškega sukna, najmočnejše hlačevine in žameta za hlače. Sukna za ženske kostume in jake, vsakovrstno modno blago, parhente, flanele, cefirje itd. — Slavnemu občinstvu priporočam, naj se prepriča o veliki izbiri, nizkih cenah kakor tudi točni in solidni postrežbi.

Spoštovanjem

Valentin Hladin, Celje, Prešernova ulica št. 14.

**Po najnižjih konkurenčnih
cenah se dobi v nove-
otvorjeni trgovini**

908

DANICA KREMA
za
OBUVALO
čisti, sjaji in
konzervira kožo

PROIZVAJA:
„SLAVIJA“ tvornica kemičnih
proizvodov d. d. ZAGREB
Telefon 5-46 ILICA 213 Brzojavlji: „CEMIA“

Odvetnik
dr. Franjo Lovrec
naznanja, da je
otvoril odvetniško pisarno
v Mariboru,
Slovenska ulica št. 12, I. nadstropje.

899

ZNANO JE!

da se v veletrgovini manufakturnega blaga
Karel-a Worsche,
Maribor, Gospodska ulica
dobiva vsakovrstno manufakturno blago v
največji izbiri po najnižjih cenah

Pristna in zelo močna črna in bela
DALMATINSKA

892

VIINA

se dobijo po zmerih cenah samo pri dal-
matinski zalogi
Ivan Matkovčić, Celje
Glavni trg 5.
Pesečna črna vina za slabokryne.

„SVARILO“!

Kdor želi dobre blage po zmerai čini kupiti naj pride v
trgovino pri „Solincu“
tik farne cerkve v Celju.

V zalogi je vedno v obilni izbiri sledede: bele in rjavajo-
platno, tiskovina, hlačevina, vsakovrstne rute, moške in
ženske suhme za oblike in kostume, srajce, nogavice,
sukanci itd. Ker imam prvevrstne trgovske stike mi je
dano možnost, po konkurenčnih cenah prodajati. Priporoča
se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem

Alejzij Drufenik.

Zimnata, kaker tudi svilnata mlinska sita!
(njajli iz Švice za moko vseh vrst se dobe v trgovini)

Avgust Čadež v Ljubljani
Kolodvorska ulica 35, nasproti „staro Tišlerjeve gostilne“.

Udajatelj je založnik Kat. tekuče društvo.

Spomnite se Vaših rajnkih!

Lepi železni nagrobeni križi po ceni od 160 do 550 K, kaker tudi nagrobne svetilke od 80 do 200 K
se dobijo le pri **PINTER & LENART, Maribor,** Aleksandrova
domači tvrdki cesta 32—34

Cevije
deklečnice (gamaše)
obleko
perilo
SOLIDNO! terbice za trg
petne kožare
razne galant.
blago ter vrvi iz prave konopije
kupite najceneje pri
Jakobu Lah, Maribor
GLAVNI TRG 2.

805

PRESELETEV TRGOVINE!

Cenjenemu občinstvu vladno naznanjam, da sem preseil svojo
trgovino in urarsko delavnico iz
Aleksandrove ceste št. 30 v Jurčičeva ulico št. 8
(Edmund Schmidtgasse) MARIBOR.

Popravila vsakovrstnih ur izvršujem točna in ceno.
Obisk se priporoča cenjenim odjemalcem

Stojec Lovrenc, urar.

913

Prvovrstno
čeho - slovaško blago

sukno za moške in ženske obleke, dobeli hlačni
cajgi, razni barkenti, farbarski druki, žameti za
bluze ter vse čevljarske potrebštine so despele
in se dobijo po

najnižjih cenah v trgovini
Senčar pri Mali Nedelji

Istetam se kupujejo vsi peljski pridelki po naj-
boljših dnevnih cenah. Propriča se naj vsak dan!

Pristaši! Zbirajte za volilni sklad!

ZAHVALA.

Mnogobrojni izrazi in dokazi sočutja, ki
se nam dešli od vseh strani, ko nas je za
vedno zapustil naš preljudi in nadpolni sin
in brat

Gusti

se nas globoko ganili. Vsem, zlasti preč. du-
hovščini, predsedstvu O. Z. v Ljubljani, ka-
ker tudi vsem drugim orlovskim odsekom in
vsem, ki so ga spremili na potu v grob,
iskreza zahvala.

Smartin pri Slovenjgradcu, 20. okt. 1920.

916 Žaluječa redbina Krpačeva.

Protokol. **IVAN HAJNY MARIBOR**
Aleksandrov cesta 45, nasproti glavnemu kolodveru, priporoča
cenjenim posestnikom svoje veliko zaloge samo prvovrstnih
POLJEDELSKIH STROJEV

kot: vitle, mlatilnice za ročni pegon, na vites, žitne čistilne mlitve, trijerje ali žitne od-
biralnice, slamoresnice, izvrtne radne mlitve, gradične mlitve, stiskalnice, keruzne reberke
veče in tudi manjše, koker silka keže, reporezice, univerzalne pluge, gajnjidne drapake
izvrtne pocinkne hrsporabilnice v velikosti 80 do 180 l, žitne ketle, bskrone ketle za
šiganje kuhati in staine ter prevažajoče motorje. Priporočam tudi izvrtne mlečne centri-
fuge ali separatorje. Oskrbim slamoresne noče ter pejnavils vsakovrstnih strojev. Postrežba
točna in solidna. Na pismena vprašanja dajem odgovor.

